

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
Grønlands Statistik • Statistics Greenland

**Nukissiuuteqarneq
pillugu kisitsisitigut
paasissutissat**

2003:1

1999-imi nukissiuutinik atuineq

1999-imi nukissiuutinik atuineq

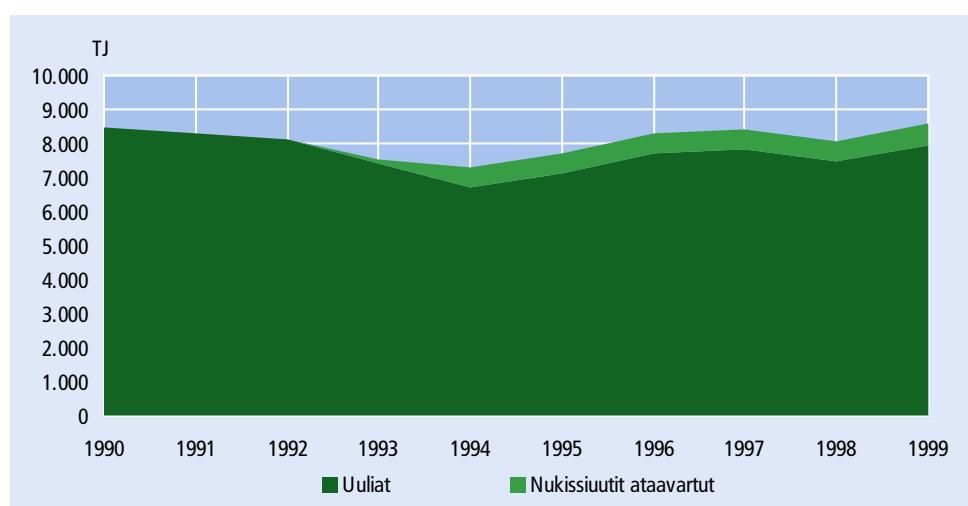
Naalisarlugu

*Nukissiuutinik atuineq
gaffariarpoq,
CO₂-milli silaannarmut
aniatitsineq
annikilleriarluni*

1999-imi Kalaallit Nunaata nukissiuutinik atuinera 8.700 Tera Jouleuvoq (TJ). Tamanna 1990-imut sanilliullugu 3 pct.-it missaannik qaffariaataavoq, taamanikkut nukissiuutinik atuisimaneq tamakkerluni 8.500 TJ-iusimamat. Nukissiuutinik ataavartunik atuinerlernerup kinguneraa nunanit allanit uuliamik tikisitsisarnerup annikilleriarnera 1990-imullu sanilliullugu CO₂-mik silaannarmut aniatitsineq 1999-imut sanilliullugu 6 pct.-imik annikinnerulluni. 1999-imi nukissiuutinik atuisimanerup 9 pct.-ia nukissiuutinik ataavartuneersuovoq, pingaartumik erngup nukinga atorlugu innaallagissiorfinnit eqqakkanillu ikualaanermit. 1999-imi inummut ataatsimut naatsorsorlugu nukissiuutinik atuisimaneq 156 GJ-iuvoq, tamannalu Danmarkimi atuisarnermut naapertuulluni.

Titartagaq 1.

Uulianik imerpasunuk nukissiuutinillu ataavartunik atuisimanerup agguataarneqarnera

Nass. 1993-imi atuisimaneq equissuunngilaq, 1993-imummi paassisutissaqarsimangimmat. Takussutissiaq takussutissiaq 11-mi GWh-ingorlugu takutinnejqarpoq.

1999-imi nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paassisutissat nuna tamakkerlugu nukissiuutinik tamakkiisumik atuisimanermut takussutissiaapput siullerpaat. Siunertaavoq nukissiuutinik atuisarnerup annikillisinneqarnissaata taqamooriarneqartarnissaatalu ineriaortortinneqarnissaannut periarfissanik pitsanngorsaanissaq.

Tamanna suliarineqartarpoq illoqarfinni tamani inissiat ataasiakkaarlugit nukissiuutinik atuisimanerit naatsorsorneqarnerisigut, tamannalu nunani tamalaani suliffeqarfinni taamatut ingerlataqartuni immikkoortiterisarnermik aaqqissuussineq GB2000 atorlugu ingerlannejqartarpoq. Illoqarfimmili Paamiuni nukissiuutinik atuisimaneq immikkut kisitsisitigut paassisutissartalerlugu tamanut saqqummiunnejqarpoq, illoqarfinnimi allani inissiani uuliamik atuisimaneq tamakkiisumik suli naatsorsorneqarsimangimmat, tamatumanimi suliffeqarfinni taamatut suliaqartartuni uuliamik atuisimanerup immikkoortiterneqarsimanissa piumasaqaataammat.

Nukissiuutit pillugit paasissutissani atorneqartut tassaapput nukissiuutinik pajuttorneqartarneq, innaallagiannngorttsisarneq kiassaaninngorttsisarnerlu kisalu innaallagissamik, kiassarnermik, uulianit nioqqutissianik, nukissiuutinik ataavartunik assigisaannillu atuisarneq. Pisortatigoortumik innaallagissamik kiassarnermillu atuinerit illoqarfinni tamani illut normuini nalunaarsugaapput. Nukissamik atuineq atukkat immikkoortiterlugin nuna tamakkerlugu takussutissinneqarpoq.

Paamiuni nukissamik atuisimaneq illoqarfinnut nunaqarfinnullu sanilliullugu suku-miinerusumik misissuiffigineqarpoq, Paamiummi nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik sukumiinerusunik ineriartorttsinermi illoqarfittut misiliiffiummat. Paamiuni innaallagissamik, kiassarnermik uulianillu atuineq illut normuiniit nalunaarsugaapput Kalaalit Nunaannilu suliassaqarfitt immikkoortiterisarneranni GB2000 naapertorlugu katersugaallutik, taannalu nunat tamalaat immikkoortiterisarnermut aaqqissuussineraat. Sulineq DANCEA-mit, Naatsorsueqqissaartarfius Kalaalit Nunaata nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik pitsanggorsaaneranik aningaasaliisup, aningaasanik tapiissuteqarnikkut ingerlanneqarpoq.

Aallarniut

Kalaallit Nunaanni nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissat tassaapput tamakiisumik nukissiuutinik atuisimanermut, nukissioriaatsini nukissiuutinik atuinerup agguataarneqarnerannik kiisalu nukissiuutit atorneqarnerannik nalunaarsuutit. Kisitsisitigut paasissutissat nukissiuutit suussusaannut nunallu immikkoortuinut agguataagaapput. Kisitsisitigut paasissutissat siunissami sukumiinerusunngortinnejassapput, taamaalilluni illoqarfinni arlalinni paasissutissanik sukumiinerusunik saqqumiussisoqartalissaq. Taamatuttaaq nukissiuutinik atuisimaneq immikkoortunut agguataarneqarsinnaalissaq (assersuutigalugu aalisarnermut, suliffissuaqarnermut, kiffartuussisunut illunullu). Taamatuttaaq nukissiuutissat takkussortut qulaarneqarsinnaanerulissapput, taamaalilluni nukissanik pisariaqartsinerup qanoq iliuuseqarfingissaanut misissuilluartoqarsinnaalissaq.

*Nukissanik
nioqqutissiorneq
pilersuinerlu*

Nukissanik atuineq pingaartumik ikummatisanik imerpalaasunik nunanit allanit tiki-sinnejartartunit aallaaveqarpoq, pingaartumik uulianit nioqqutissianit kiisalu erngup nukinganik innaallagissiorfinit nukisanit ataavartunit eqqakkanillu ikuallaanermitt. Najukkani ataaasiakkaani nukissiuutit ataavartut allat kisitsisitigut paasissutissani matumanit nalunaarsorneqanngillat.

Nukissiuutinik atuinerit tamakkiisut katinneqartarnerat KNI-Pilersuisoq A/S-imit kiisalu Statoilimit siammerterinermut tunisaqarnermullu paasissutissanik aallaave-qartarput, taakkummatami ikummatisanik nunanit allanit kisimik tikisitsisartuu-sut. KNI-Pilersuisup nunatsinni illoqarfinni tankeqarfinnut pilersuineq ingerlataraa, taakkunanngaanniillu illoqarfinni nunaqarfinnilu atuisunut ingerlatitseqqittarneq KNI-Pilersuisumiit imaluunniit najukkani uuliamik assartuisartunit isumagineqartar-put.

Taamatuttaaq Naatsorsueqqissaartarfiup nunanut allanut niuerneq pillugu kisitsisiti-gut paasissutissaataatigut ukiumut nukissiuutinik nunanit allanit eqqussuineq, nukis-siuutinik atuisimaneq aallaavigalugu ukiumit ukiumut, peqqumaatit allanngorartar-nerat kiisalu siammerterinermi eqqussukkat kisitsisitaasa nalorninartoqartarnerat pissutigalugit nikerarsinnaasut, nalunaarsortarpai. Ukua nunanit allanit eqqunneqartar-put:

- Gas aammaa dieseluuliat (nunani issittuni gasuuliat motoorinullu gasuuliat)
- Jet A-1 (timmisartut orsussaat)
- Petruuli
- Benziina
- Gassit

Aammattaaq ukiut ingerlanerini nukissiuuteqarnikkut pisariillisaanerit ileqqaarniar-nerillu isiginiarneqarlualersimapput. 1980-ikkunni Kalaallit Nunaanni illoqarfinni erngup nukinganik innaallagissiorfiusinnaasut sukumiisumik misissuiffigineqarput, 1986-imili uuliat akii appariarmata erngup nukinganik innaallagissiorfissanut pilersaarutit arlallit kinguartinneqarput. 1994-imili erngup nukinganik innaallagissiorfik siulleq Nuup eqqaani Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni pilersinneqarpoq. Energi-plan 2010 kingorna nukissiuutinik pilersuinermi avatangiisintut tunngassuteqartut kiisalu nukissiuutinik ataavartunik atuinerulernissat isiginiarneqarnerulerput, tamatu-mani pilersuinerup isumannaarneqarneruneranik annertusisisitsussaq aammalu stoffinik mingutserisartunik, assersuutigalugu CO₂-nik svovlinillu, silaannarmut ania-titsinermik annikillisitsinissamut ilapittuisunik.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik innaallagissiorfiup Nuuk pilersugaraa. Nuummi Qaqortumilu eqqakkanik ikuallaavinniit nukissaq kiassateqarnermut atorneqartarpooq. Aalisakkanit uulia aammattaaq atorneqartarpooq, Ilulisani aalisakkerivimmuit eqqakkanit pissarsiarineqartartoq. Taakkua saniatigut anorip nukinga, seqerngup qinnguai nunallu iluani kissarneq atorneqartarput. Taakkua Kalalilit Nunaanni nukissanik atuineq eqqarsaatigalugu annikitsunnguupput, najugarsanili pingaaruteqartorujussusinnaallutik, pingaartumik pisortat innaallagissamik kiassarnermillu pilersuinerisa avataanni.

Nukissiorfiit illoqarfii nunaqarfii innaallagissamik pilersugaraat. Tamatuma saniatigut nunaqarfinni pisortanit innaallagissamik pilersorneqanngitsoqarpoq kiisalu atuarfiit pisiniarfii innaallagissiuteqarlutik. Innaallagiaq innaallagissiorfinnit kiassateqarfinniilluunniit innaallagissamoortunit gasuulia atorlugu nioqquissiarineqartarpooq kiisalu Nuup pilersorneqarnera Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik innaallagissorfimmiit pilersorneqartarluni.

Nukissiorfiittaaq kiassateqarfinnut akisussaasuupput. Kiassateqarfii illoqarfinni aqqaneq marlunniippuit. Kiassarneqarneq kiassateqarfinnit innaallagissamoortunit imaluunniit kiassateqarfinnit gasuuliatorunit nioqquissiarineqartarpooq. Nuummisaaq kiassarnermi toqqaannartumik innaallagiaq aammalu innaallagiaq qaminneqarallarsinnaasoq erngup nukinganik innaallagissiorfimmeersoq atorneqartarput. Kiassarnermi innaallagiaq qaminneqarallarsinnaasoq kiassaatit aqqutaannut imermik kissaanernut atorneqartartunut kiassaataasarpooq. Kiassaneremi innaallagiaq qaminneqarallarsinnaasoq erngup nukinganik innaallagissorfimmi innaallagissiertoqarpalaalerangat atorneqartarpooq. Ungasissutsit, nunap silallu pissusii pissutigalugit illoqarfimmiit nunaqarfimmiilluunniit allamut kissap ingerlanneqartarnissaanut attaviliinissaq imminut akilersinnaanngilaq. Taamaattumik najukkani tamani nukissiuutinut aaqqissuussinerit ataasiakkaat immikkut misissuffigeqqissaarneqartariaqassapput.

Naqitami matumani takussutissiat titartakkallu nunat tamalaat sanilliuserriaasianni uuttortaariaaseq TJ atorneqarportaaq. Takussutissierni ingerlaavartuni nalinginnaasumik uuttuutit atorneqarput. Nalunaarusiami uuttuut Joule atorneqarsimann-gikkaangat, Tunuliaqutaasumik Takussutissiani Titartakkanilu takussutissiat titartakkallu tassunga tulluuttu innersuussutigineqarput, tamatumani uuttuut Joulesarmat. Innaallagissamik kiassarnermillu atuineq nalunaarummi GWh-itut naatsorsugaavoq Tunuliaqutaasumik Takussutissiani Titartakkanilu Joule atorneqarluni. Tamatuma siunertaraa, nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissanik atuisut naqitami takussutissiat titartakkallu Naatsorsueqqissartarfimmiit Ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissat naleqqersuiffigisinnalissammatigik, tassani uuttuut GWh atorneqarmat kiisalu nunat tamalaat nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasis-sutissaataanni uuttuut TJ atorneqartarluni.

Tunuliaqutaa

*Nukissiuutinik
pilersuinermi
anngaasaliinerit*

Kalaallit Nunaat ukiuni 10-20-ni tulliuttuni nukissiuutinik pilersuinermi iluarsaanis-sanut nutaanillu sanaartornissanut annertuunik aningaasaliissuteqartussaassaaq. Iluarsagassat Ataqatigiissaarneqarnissaannut Ataatsimiititaliap tamatuma 1 milliardinik aningaasartaqarnissa nalilerpaa. Taakkununnga ilaapput illoqarfinni nunaqarfinnilu innaallagissamik, kiassarnermik imermillu nioqquissiornermi siammerterinermilu atortulersuutit iluarsanneqarnissaat. Peqatigitillugu pilersaarutigineqarpoq nukissiuutinik nioqquissiornerup allanngortikkiartuaarneqarnissa, tamatumani pingaartumik nukissiuutinik ataavartunik tunngaveqalersillugu.

Piffissamissaaq tamatumani illut pigineqareersut iluarsaannejarnissaannut sanaartugassanullu nutaanut annertuunik aningaasaliisoqartariaqassaaq. Tamatumani 3,5 milliarder kr.-it naatsorsuutigineqarput. Suliassami tamatumani siunertaasoq pingaarnerpavaaq innaallagissamik, imermik kiassarnermillu atuinerup annikillisaavigineqarnissaa.

Taamaalilluni nukissiuuteqarnermi pilersaarusiornissamik qulaarinissamillu anneruumik suliassaqlissaaq. Suliassanut taakkununnga tunngavissanut pissutsit pineqartut pillugit sukumiisumik paasissutissanillu ullaitsinnut naleqquttunik pisariaqartitsisoqassaaq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaannut nukissiuutinut tunngassuteqartunik tikisinneqartartunik, toqqortaqarsinnaassutsinut, innaallagissamik kiassarnermillu nioqquqtiisiornermut kiisalu nukissiuutinik atuinermut maannakkorpiaq ilisimanninissaq pisariaqassaaq. Peqatigitillugu pingaartuuvoq suliassaqarfimmi ukiuni kingullerni ineriartorsimancerup ilisimanissa. Maannakkorpiaq nukissiuuteqarneq pillugu pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissanik ingerlaavartumik suliaqartoqartapoq, *Kalaallit Nunaanni ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissani saqqumiunneqartartunik*. Kisitsisitigut paasissutissat tassaapput pingaartumik illoqarfinnut tunngassuteqartunik innaallagissamik, imermik kiassarnermillu nioqquqtiisiornermi siammarterinermilu kisitsisit ataatsimoortitat. Taamatuttaaq nukissiuutinik atuinerit tamakkiisut ilisimaneqarput.

Nukissiuutinik atuineq pillugu sukumiinerusumik eqqoqqissaartumillu suliaqarnisamut piumasaqaataasoq tassaavoq, nukissiuutinik atuinerup nalunaarsorneqarnissa aammalu nukissioriaatsinut atuisut kikkuunerat suunerallu immikkoortiternissaat.

Energiplan 2010-mi periaasiusoq aallaavagineqarpoq, kisitsisitigulli paasissutissanik ineriartortitsinissaq anguniarneqarpoq, taamaattumik suliassaqarfimmi nunat tamaalaat maleruagassaat najoqqutarineqassapput. Taamaaliornikkut nukissiuutinik atuinermit siumut naatsorsuusiorqarsinnaalissaq, Energiplan 2010-mi piffissaliussareersut aallaavigalugit. Suliniummut ilatigitillugu avatangiisit pinngortitarlu pillugit kisitsisitigut paasissutissiisalernissaq ingerlanneqartalersinnaassaaq. Kisitsisitigut paasissutissat taakkua marluk ataqatigiissaarneqartariaqalissapput, taamaaliornikkut nukissiuutinik pilersuinermut atatillugu avatangiisitigut sunniutissat naatsorsorneqarsinnaalersillugit.

Aningaasaliineq Nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissiisalerneq, tassunga ilaallutik paasissutissanik pisariaqartitsineq, paasissutissanik tunniussinermut aamma paasissutissanik tunniussisunik isumaqatigiissuteqarneq kiisalu nuna tamakkerlugu 1999-imi nukissiuutinik atuineq pillugu kisitsisitigut paasissutissanik pissarsiniarnerit, Miljøministriami DANCEA-mit (siornatigut Miljø- og Katastrofeforeningen, MIKA) tapiissuteqarnikkut pilersinneqarpoq. Kisitsisitigut paasissutissat Iluarsagassat pillugit Allattoqarfimmit aningaasaliissuteqarnikkut 2002-p naanerata tungaanut nanginnejassapput.

Nukissiuutinik atuineq

1999-imi nukissiuutinik atuineq 8.715 TJ-iuvoq, 1990-imut sanilliullugu 3 procentimik annertunerulluni. Taama annikitsigisumik qaffariaateqarneq pissuteqarpoq kalaallit pilersorneqartarneranni annertuumik nukissiuutit suussusaannik allannguisoqarsimanera.

1992-imi Qaqortumi eqqakkanik ikuallaasoqartalerpoq. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik innaallagissiorfik atuutilerpoq Nuullu tamakkerlugu innaallagissamik pilersugaralugu, tamannaavorlu Kalaallit Nunaanni tamarmi nukissiuutit atorneqartartut 7 procentiat. Erngup nukinganik innaallagissiorfiup atuutilernerata kinguneraa gasuulianik 20 procentit missaannik atuinerup annikilleriarnera. Gasuuliamik atuinerup appariarnera erngup nukinganik innaallagissiorfiup 641 TJ-it missaannik nioqqtissiaanit annertuneruvoq, erngummi nukinganik atuinermut atatillugu siammerinermi innaallagissamik annaasaqartoqarneq ajormat. Taamatulli appariarnerup kingorna gasuuliamik atuineq annertusiartuaarunarpooq. Aamarsuanik atuineq annertuujungilaq, 1990-illi kingorna benziinamik atuineq 37 procentinik qaffariarsimalluni.

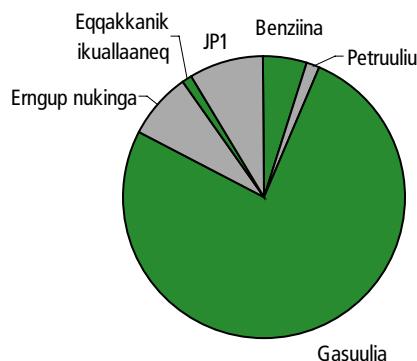
Tabeli 1. Nukissiuutinik atuineq innaallagissiuutinut agguataarlugu

	Aamar suit il.il.	Benziina	Petruuliu	Gasuulia	Gassit	Erngup nukinga	Eqqakkat	Katillugit
TJ								
1990	5	317	692	7.463	13	0	0	8.490
1991	4	321	706	7.244	12	0	0	8.287
1992	2	314	696	7.065	12	0	87	8.177
1993	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••
1994	0	372	646	5.692	12	594	108	7.423
1995	0	370	852	5.886	12	594	103	7.817
1996	0	356	934	6.377	12	605	103	8.387
1997	0	382	971	6.460	12	562	93	8.479
1998	0	425	911	6.135	12	590	103	8.176
1999	0	434	1.131	6.389	7	641	113	8.715

Nass.: 1993-imut paasissutissanik peqartoqanngilaq. Takussutissiaq 1 takussutissiaq 17-imi GWh-inut naatsorsugaavoq.

Gasuuliamik atuinerup 22 procentia innaallagissamik ungasianiillu kiassarnermik nioqqtissiornermut atorneqartarpoq. Sinneri inissiani, suliffeqarfinni inuussutissiarnermilu init kiassarneqarnerannut, suliffissuit nioqqtissiornerannut, aalisariutinut angallatinullu nuannaariutinut kiisalu nunami assartuisarnernut atorneqartarput. Takussutissiaq ilanngussaq 18-imi GWh-inngorlugu inissitaavoq.

Titartagaq 2. 1999-imi nukissiuutinik atuinermi suussutsit agguataarneqarnerat

Kalaallit Nunaata nukissiuutinik atuinermi ikummatisat imerpasut atugarisarpai. Nukissiuutinik atuinerup gasuuliat 75 %-eraat 15 %-illu benziinamik petruuliumillu nioqqutissianit (timmisartunut orsussaq JP1 ilanngullugu) pisuusarlutik. Erngup nukinganik atuineq 7 %-iupoq eqqakkanillu ikuallaaneq 2 %-iulluni. Tamatuma saniatigut aamarsuit gassillu annikitsut ilaapput.

Tabeli 2. 1999-imi Kalaallit Nunaata innaallagissamik kiassarnermillu atuinerata suussutsinut agguataarneqarnera

GB2000 Nassuaat		Innaall. MWh	Kiassarneq		
			Pct.	MWh	Pct.
	Katillugit	212.061	100,0	170.550	100,0
A	Nunalerineq il.il.	-	0,0	-	0,0
B	Aalisarneq	-	0,0	-	0,0
C	Aatsitassarsiorneq ikummatisassarsiornerlu	-	0,0	-	0,0
D	Nioqquitsiorneq	38.505	18,2	2.954	1,7
	Innaallagissamik, gassimik, kiassarnermik				
E	imermillu pilersuineq	6.678	3,1	4.372	2,6
F	Sanaartorneq	2.763	1,3	629	0,4
G	Niuerneq iluarsaasernerlu	22.019	10,4	3.247	1,9
H	Akunnittarfiiit neriniartarfiiit il.il.	14.980	7,1	1.212	0,7
I	Assartuineq il.il.	12.173	5,7	1.263	0,7
J	Aningaaseriviit, aningaasaliisarneq sillimmasiisarnerlu	446	0,2	220	0,1
K	Illut, attartortitsineq, niuernermik sullissinerit il.il.	705	0,3	118	0,1
L	Pisortat allaffisornerat il.il.	13.814	6,5	4.642	2,7
M	Ilinniartitsineq	5.588	2,6	10.758	6,3
N	Peqqinnissaqarneq paqqinnittarfearneq il.il.	9.749	4,6	5.009	2,9
O	Soqutigisaqaqtigii, nuannaarniartarfiiit, kulturi il.il.	3.974	1,9	4.371	2,6
P	Angerlarsimaffiit	64.861	30,6	117.072	68,6
Q	Allat	9.199	4,3	9.323	5,5
R	Nalunaarsornerqannngitsut	6.607	3,1	5.361	3,1

Nass.: Takussutissiaq 2 ilanngussaq 18-imi GJ-inngorlugu takusassiaavoq.

Takussutissiaq 2-mi innaallagissiornermi kiassarnermilu atuinerit GB2000-imi pingaarerutitaq atorlugu agguataagaapput. Illunut ataasiakkaanut atortorissaarusernani elektronikkilu tunngavigalugit suussutsit agguataarneqarneranni suussutsinut angerlarsimaffinnilu innaallagissamik kiassarnermillu atuinerit agguataarneqarsinnaapput (takuuk Siunissami paasissutissat pitsaassusiat nukissiuutilu pillugit kisitsisitigut paasissutissat pillugit immikkoortortaq). Angerlarsimaffiit innaallagissamik atuisarnerat pingajorarterutingajaavoq, kiassarnermilli atuineq pingajorarterutit marluk sinnerlugit atuiffiusarluni.

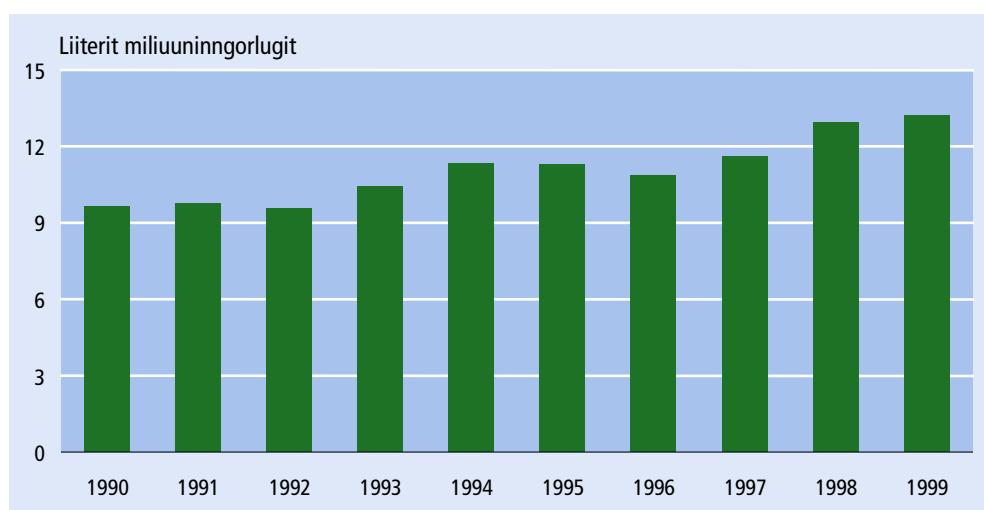
Timmisartuussinermi Kalaallit Nunaata 721 TJ atortarpai, taakkua affaat sinnerlugit nunami namminermi timmisartuussisarnermi atorneqartarlutik sinnerlu nunanut allanut timmisartuussinermut, pingartumik Danmarkimut. Petruuliu angerlarsimaffinni kiassarnermut atorneqartarpoq. Erngup nukinga innaallagissamik pilersitsisarpoq eqqakkanillu ikualaaneq kiassarnermi nioqqutissiornermut atorneqartarluni. Takussutissiaq 2 naapertorlugu nunalerineq il.il. innaallagissamik atuiffiunngilaq. Tamatumunnga tunngatillugu maluginiarneqartariaqarpoq, suliassaqarfik taassuma atuinera angerlarsimaffinni atuinertut naatsorsorneqarsinnaasimanera. Takussutissiaq 2 naapertorlugu suliassaqarfik aalisarneq innaallagissamik kiassarnermillu atuiffiunngilaq. Aalisakkerinermi nunap qaani innaallagissamik kiassarnermillu atuineq Nioqqutissiornermut ilaatinneqarpoq. Aalisarnivimmut nukissiuutinik atuineq uuliaanit nioqqutissianit assigiinngitsunesuusarpoq.

Tabeli 3. 1999-mi Kalaallit Nunaata nukissiuutinik nioqqutissianit atuinerata agguataarneqarnera

	Motorinut benziina	Gasuulia	JP1	Petrueuliu	Erngup		Eqqakkat Katillugit
					TJ	nukinga	
Katillugit	425	6.419	721	149	641	113	8.468
Nuussinerit	0	1.386	-	-	641	113	2.140
Assartuineq	171	319	721	-	•	•	1.211
Inuussutissarsiorneq angerlarsimaffiillu	254	4.714	-	149	•	•	5.118

Nass.: Takussutissiaq 1-imut nikingassutaasoq periaatsit assigiinnginnerannik peqquteqarpoq, takuuq periaatsit pillugit immikkoortoq. Suliassaqarfinni Inuussutissarsiorneq-ni aamma angerlarsimaffinni nukissiuutinik atuineq tatiginartumik taqamooriaanermik tunngaveqarluni naatsorsugaavoq, takuuq Periaatsit pillugit immikkoortoq. Takussutissiaq 3 takussutissiaq 19-imti GWh-itut naatsorsugaavoq.

Titartagaq 3. Benziinamik atuineq

Nass.: 1993-imti paasissutissat pissarsiarineqarsinnaanngimmata, 1993-imti atuineq naatsorsugaavoq. Titartagaq 3-mi paasissutissat TJ-ingorlugit titartakkami 12-imti takuneqarsinnaapput.

Titartagaq 3-p takutippaa benziinamik atuisimaneq 1990-imiit 1994-imut qaffakkiartorsimasoq, 1991-imiit 1992-imut apparialaarsimalluni, kingornalu 1995-imi 1996-imilu annikitsumik appariarsimalluni kingornalu 1999-ip tungaanut qaffariarsimaluni. 1990-imiit 1999-imut atuisimaneq 37 %-inik qaffassimavoq. Tamatumunnga peqqutaavoq nunakkut imaatigullu assartuinerusalerneq.

Nukissiuutit ataavartut

Erngup nukinga eqqakallu

Nukissiuutit ataavartut nukissiuutinik atuinerup 9 %-eraa, taakkunannga erngup nukinga annertunerpaaalluni. Annikitsut eqqakkanik ikuallaanermeersuupput, tamatumani katillugit nukissiuutinik atuinerup 2 %-eralugu.

Nukissiuutit ataavartut allat

Nukissiuutit ataavartut allat nukissiuutinik atuinerup tamarmiusup annikitsuaraan-naraa, najukkanili avinngarusimasuni pingaaruteqarsinnaalluni. Taakkua tassaapput anorisaammit innaallagissiuuteeqqat, seqerngup qinnguai, seqerngup kissarnera aalisakkanillu uulia. Anorimit nukissiuutit seqerngullu kissarnera ilaatigut illoqarfuit avataanni nunaqarfinnilu angallatinut, illuaqqanut, nalunaarasuartaateqarfinnik iluarsasarnermut stationeqarfinnillu misileraaviusunit atorneqartarpot. Seqerngup kissarnera inuit ataasiakkaat illugisaannik pisortallu illuutaanni atorneqartarpooq. Aalisakkanit uulia Ilulissani aalisakkerivimmi kiassarnermut pilersuisarpoq. Nukissiuutit taakkua maanakkut nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissani naatsorsorneqarneq ajorput. Nukissiuutit taakkua nukissiuutinik atuinermi tamarmiusumi annertuneruleriartornerat malitsigalugu nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutisanut ilanngunneqartalerumaarput.

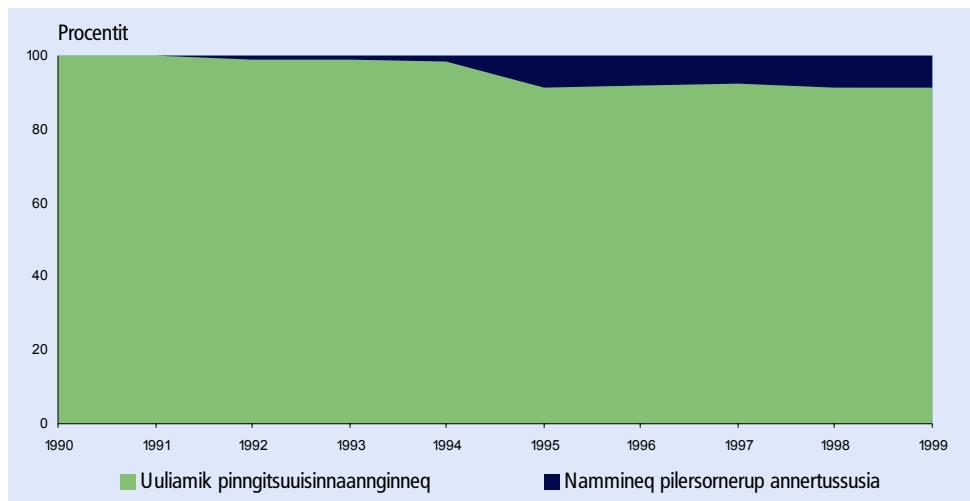
Uuliamik pinngitsuuisinnaannginneq

Uuliamik pinngitsuuisinnaann- ginneq 100 pct-init 91 pct-inut appariarpoq.

Nukissiuuteqarnermik pilersarusiortarneq ukiuni arlalissuarni ikummatissanik imerpalasunik pinngitsuuisinnaannginnerup annikillisineqarnissaanut tunngave-qartarsimavoq. Nukissiuutinik ataavartunik atuinerup Kalaallit Nunaata ikummatissanik imerpalasunik eqqussuineranik annikillisitsivortaaq, pingartumik uuliamik, taamaalillunilu nunani allani uuliap akiata nikerarneranik kiisalu pilersuinerup unit-tooratarsinnaaneranik maleruunnikinnerulersilluni. Titartagaq 4-mi uuliamik pinngitsuuisinnaannginnerup ingerlарнга takussuserneqarpoq, 1990-imi 100 %-it missaanneeriarluni 1999-imi 91 %-iulluni, tamatumani nukissiuutinik ataavartunik nioqutissiornerup 9 %-eralugu.

Titartagaq 4.

Kalaallit Nunaata ikummatissanik imerpalasunik pinngitsuuisinnaannginnea

CO₂-mik aniatitsineq

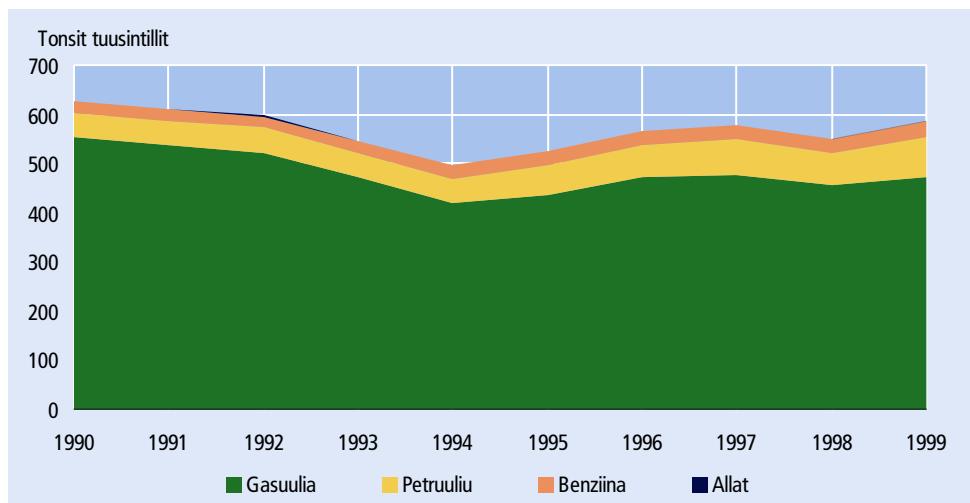
*Nukissiornerup
assartuinerullu CO₂-mik
aniatitsisarnerat*

Titartagaq 5-imik nukissiuutinik nioqqutissiornermi CO₂-mik aniatitsinerup ingerlarn-
ga takussuserneqarpoq, assartuisarnermi aniatitsisimaneq ilanggullugu. Naatsorsui-
nermi danskit sakkutooqarfii, mittarfeqarfii USA-llu Pituffimmi sakkutooqarfia ilann-
gunneqanngillat. CO₂-mik aniatitsineq 1990-imut sanilliullugu 1999-imik 6 pct.-inik
annikinneruvoq, tamanna pingaartumik nukissiuutinik ataavartunik atuinerulerner-
mut tunngatinneqassaaq, pingaartumik erngup nukinga eqqakkanillu ikuallaaneq.

CO₂-milli aniatitsinermi allanik pileriartortoqarpoq; Benziinanit CO₂-mik aniatitsineq 37 %-inik qaffariarsimavoq, petruuliunillu nioqqutissianit, tassunga ilaallutik timmi-
sartunut orsussat, 63 %-inik qaffariarsimalluni. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni
erngup nukinganik innaallagissiorfiup ammarneqarneranut atatillugu gasuulianit
CO₂-mik aniatitsineq annikilleriarujussuarpoq, ukiunili kingullerni, nukissiuutinik
imerpasunik atuinerup qaffakkiartornera peqatigitillugu, qaffakkiartornera malun-
narsiartorsimalluni.

Titartagaq 5.

Nukissiuutinik atuinermi CO₂-mik aniatitsineq

Nass.: Timmisartunut orsussaq petruuliumut ilaatinneqarpoq.

Ingerlatitseqqiisarneq

Innaallagissamik pilersuinerup tunngavigaa illoqarfinni tamani kiisalu nunaqarfinni tamani innaallagissiorfeqarnera imaluunniit kiassaateqarfefqarnera. Innaallagissamik kiassarnermillu nioqquutissiorneq tamanna ingerlatitseqqiisarnermik taaneqartarpooq. Suliassaqarfik tamanna soqutiginartuuvoq, sumiiffimmimi ataatsimi nukissiuutinik atuineq annertuummat. Ikummatissat akoorutaasa teknologiillu allanngortinneqarnerisigut nukissiuuteqarnermi pitsaassutsimik qaffasissumik angusaqartoqarsinnanera periarfissaqarpoq taamaalillunilu nukissiuutinik atuinermik annikillisitsilluni CO₂-millu aniatitsinermik annikillisitsilluni. Nukissiorfiit, Namminersornerullutik Oqartussat ataanni tamakkiisumik namminneq aquttusut, inatsiseqartitsineq naapertorlugu pisussaaffigaat pitsaalluartumik naammattumillu innaallagissamik kiasarnermillu pilersuinissaq.

Iolloqarfinni innaallagissamik kiassarnermillu pilersuineq nunaqarfinnilu innaallagissamik pilersuineq pisortat annertuumik nakkutigisaraat. Nukissiorfiit innaallagissamik, imermik kiassarnermillu tuniniaanissamut kisarmaassisunngillat, illoqarfinnili nunaqarfinnilu amerlasuuni Nukissiorfiit innaallagissamik tamanullu kiassaanermik nioqquutissortuupput tuniniaasartuullutillu.

Takussutissiaq 4-mi takuneqarsinnaavoq, innaallagissamik kiassarnermillu nioqquutissiorneq gasuuliamik eqqakkanillu ikuallaanikkut kiisalu erngup nukinga atorlugu pisartoq. Innaallagissamik kiassarnermillu nioqquutissiornermi gasuulia 1.386 TJ eqqakkallu 113 TJ atorneqartarpooq. Tamatuma saniatigut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinga atorlugu innaallagissiorfimmi innaallagiaq 641 TJ atorneqartarpooq. Ingerlatitseqqiinermi 436 TJ annaaneqartarpooq, tamatumunnga pisuttaavoq nukissaq tamaat gasuuliamit eqqakkanillu nukissap innaallagissamut kiasarnermillu suliarineqartarnissaa periarfissaqanngimmat.

Erngup nukinga ingerlatitseqqiinermi annaasaqarfiusanngitsutut nalilerneqartarpooq, kaavittorsuarniimmi toqqaannartumik innaallagissiertoqartarmat. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniillu Nuup illoqarfianut kaavittorsuarmiit ingerlatitsinermi annaasaqartoqartarpooq. Innaallagissamik 861 TJ-imik kiassarnermillu 843 TJ-imik nioqquutissiertoqartarpooq, atuisunulli apuutinnginnermi ingerlatitseqqinermi annikitsumik annaasaqartoqartarpooq, ingerlatitseqqiisarnerli aamma innaallagissamik kiassarnermillu atuisarpoq. Atuisartut innaallagissamik 742 TJ-imik (206 GWh-inik) kiassarnermillu 647 TJ-imik atuisarput. Kisitsisitigut paasissutissani nikingassutit tassaapput akiliisitsisarnermi pifissartat nikeraataat akornusersuutaasartullu allat.

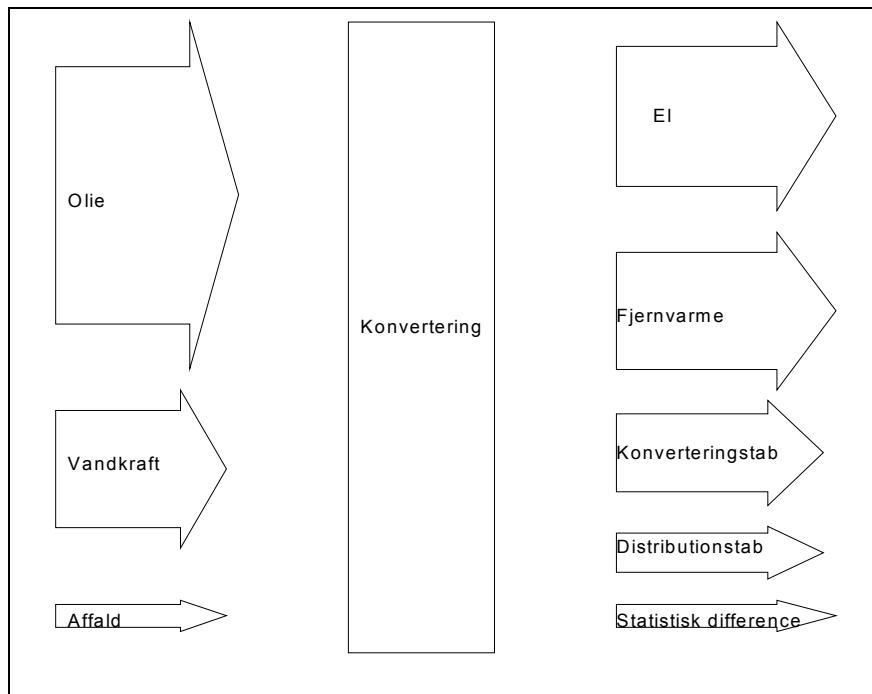
Tabeli 4. 1999-imi ingerlatitseqqiisarnermi insertut anisullu

	Isertut	Innaallagiaq	Kiassarneq
TJ			
Gasuulia	1.386	•	•
Erngup nukinganit innaallagiaq	641	•	•
Eqqakkat	113	•	•
Katillugit	2.140	•	•
Ingerlatitseqqiinermi annaasat	436	•	•
Nioqquutissiat annertussusaat	•	861	843
Ingerlatitsinermi annaasat	•	61	121
Kisitsisit nikingassutaat	•	57	75
Atuinivik	742	•	647

Nass.: Takussutissiaq takussutissiaq 20-mi GWh-inngorlugu naatsorsorneqarpoq.

Titartagaq 6-imi ingerlatitseqqiisarnermi isertut anisullu takussuserneqarput. Titartakkami immikkoortut ataasiakkaat annertussusaannut tunngatillugu takussusigaapput. Ingerlatitseqqiisarnermi isertut 65 %-ii gasuuliaapput, erngup nukinga 30 %-iuvoq kingullillu 5 %-it eqqakkaneersuullutik. Atuisuinnut nukissat 35 %-ii innaallagissamut atorneqarput 30 %-illu kiassarnermut atorneqarlutik. Sinneri ingerlatitseqqiisarnermi atuisartunullu ingerlatitsarnermi annaasaasarlutik.

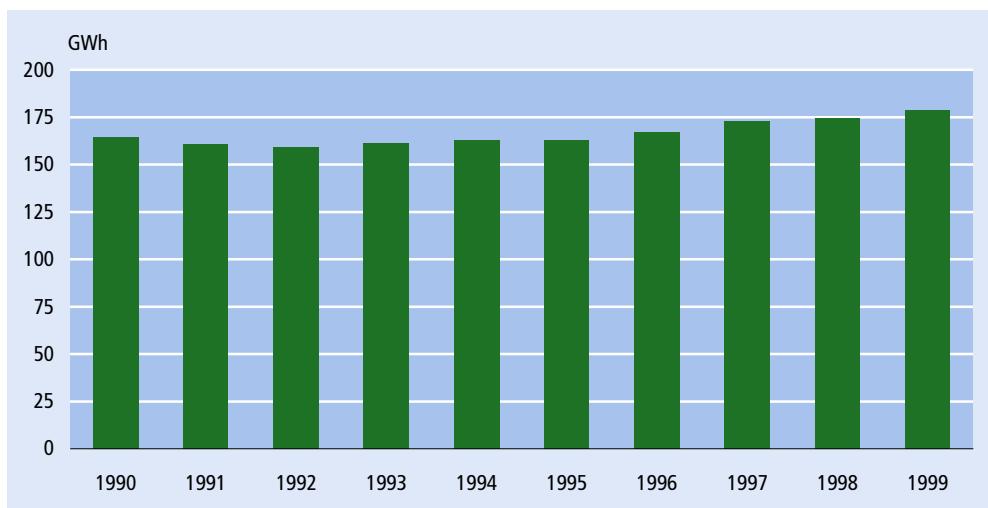
Titartagaq 6. 1999-imi ingerlatitseqqiisarnermi isertut anisullu

Innaallagissamik nioqquqtiisiornermi gaaffariaat

Illoqarfinni innaallagissamik nioqquqtiisiorneq 1990-imiit 1999-imiit 9 %-inik qaffariapoq, tamannalu ukiumut 1 %-imik qaffariaateqartarnermut naapertuulluni. 1990-ikkut aallartinneranni innaallagissamik nioqquqtiisiornermi appariartortoqarpoq, ineriarornerli 1993-imi allannguiteqarpoq, tamatumani innaallagissamik pilersuineq qaffariaateqaqqilluni. Innaallagissamik nioqquqtiisiorneq 1998-imiit 1999-imiit 3 %-inik qaffariaateqarpoq. Nunaqarfintti innaallagissamik nioqquqtiisiorneq takussutissiami ilanngunneqangnilaq, nunaqarfintnummi paasissutissat pitsaassusiat suli pitsaanngitsutut nalilerneqarmat.

Illoqarfinni innaallagissamik nioqquqtiisiorneq tamakkiisoq

Najooqqutarineqartoq: Nukissiorfiit. Titartagaq 7 titartagaq 13-imi TJ-inngortitaavoq.

Innaallagissamik atuinerup nunap immikkoortuinut agguataarneqarnera

Takussutissiaq 5-imi illoqarfinni assigiinngitsuni inummut ataatsimut naatsorsorlugu innaallagissamik atuineq takussuserneqarpoq. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu innaallagissamik atuinermi atuisut ataasiakkaat minnerusumik annerusumilluunniit qanoq atuisimanaerat ersersinneqanngilaq, suliffissuarnummi innaallagissamik nioq-qutissiorneq ilanngunneqarmat. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu innaallagissamik atuineq tamarmiusoq 7.831 kWh-iuvoq. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu innaallagissamik atuineq Nuummi qaffasinnerpaavoq 10.191 kWh-iulluni Kangaatsiamilu annikinnersaalluni, tassani innaallagissamik atuineq 4.161 kWh-iugami.

Tabeli 5. 1999-imi illoqarfinni innaallagissamik atuineq tamakkiisoq i nummut ataatsimut naatsorsorlugu

	Innaallagissamik atuineq tamarmiusoq	Inummut ataatsimut naatsorsorlugu innaallagiss. atuineq	Innaallagissamik atuineq tamarmiusoq	Inummut ataatsimut naatsorsorlugu inn. atuineq
	kWh		GJ	
Katillugit	160.015.405	7.831	576.055	28
Nanortalik	4.088.927	4.513	14.720	16
Qaqortoq	9.789.651	7.008	35.243	25
Narsaq	6.315.379	7.439	22.735	27
Ivittuut	••	••	••	••
Paamiut	5.895.468	6.692	21.224	24
Nuuk	57.352.714	10.191	206.470	37
Maniitsoq	10.573.352	7.695	38.064	28
Sisimiut	16.621.691	8.716	59.838	31
Kangaatsiaq	1.784.956	4.161	6.426	15
Aasiaat	11.712.473	9.165	42.165	33
Qasigiannguit	4.446.872	7.694	16.009	28
Ilulissat	11.961.472	6.914	43.061	25
Qeqertarsuaq	3.363.591	8.946	12.109	32
Uummannaq	4.896.727	4.877	17.628	18
Upernivik	4.025.306	5.051	14.491	18
Qaanaaq	2.163.007	7.894	7.787	28
Tasiilaq	3.612.515	4.240	13.005	15
Illoqqortoormiut ...	1.411.304	8.158	5.081	29

Paamiuni nukissiuutinik atuineq

*Paamiuni
bottom-up
atorlugu periaaseq*

Paamiuni nukissiuutinik atuineq misissoqqissaarneqarsimavoq, nukissiuutinimmi atuinerup qulaarneqarnissaanut bottom-up atorlugu periaaseq misilinneqarsimammat (periaaseq pillugu immikkoortoq takuuq). Imaappoq atuiffiusunit ataasiakkaanit paasissutissat tunngavigalugit nukissiuutinik atuinerup naatsorsorneqarnera. Tamatuma kingunerisimavaa illut ataasiakkaat najukkami uuliaarniamit kiisalu Nukissiorfinniit innaallagiaq kiassarnerlu pillugit paasissutissat katinnerisigut suliassaqarfiiit sumiiffilerneqarnissaat pimoorunneqarnerusimammat.

*Paamiut
nukissiuutinik
atuinerat*

Paamiuni nukissiuutinik atuineq illoqarfinnut nunaqarfinnullu allanut sanilliullugit sukumiinnerusumik misissuiffingeqarsimavoq. Paamiummi sukumiinnerusumik nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik ineriertortitsinermi illoqarfittut misiliiffiummat. Paamiuni innaallagissamik, kiassarnermik uulianillu nioqqtissianik atuineq illunut ataasiakkaanut naatsorsugaavoq Kalaallit Nunaannilu suliassaqarfiiit GB2000 atorlugu immikkoortiterneqartarnerannut katitaammata, nunani tamalaani naleqqersueriaatsinut assingusumut. Paamiut 1999-imi 206 TJ-imik atuisimapput. Takussutissiaq 6-imi nukissiuutit, taakkua innaallagissamut kiassarnermullu kiisalu atuisut ataasiakkaat taakkuninnga atuinerinik takussutissiisoqarpoq. Paamiuni nukissiuut pingaardeq tassaavoq gasuulia, taassumalu annersaa illoqarfimmi innaallagissamik kiassarnermillu nioqqtissiornermi atorneqartarluni. Aammattaaq motorinut benziina pingaaruteqarpoq, assartuinermimi motorinut benziina atorneqartarpoq aammattaarlu aalisariutini atorneqartarluni.

Tabeli 6. 1999-imi Paamiut nukissiuutinik atuinerat

	Ben- ziina	Gas- uulia	JP1	Petru- uliu	TPES	Innaal- lagiaq	Kiassar- neq	Nukis- siutinik atuineq
TJ								
Nukissiuutinik								
atuineq katillugu ...	12,7	189,3		3,5	0,3	205,9	21,1	45,8
Ingerlatitseqqiisarneq	-	114,5		-	0	114,5	0	0
Assartuineq	7,6	6,1		3,5	-	17,3	0	• 17,3
Suliffissuaqarneq	5,1	23,8		-	0	28,9	6,5	0
Niuerneq								
kiffartuussinerlu	-	21,9		-	0	21,9	7,0	10,4
Angerlarsimaffiit	-	22,6		-	0,3	23,0	7,6	35,3
Kisitsisitigut paasissutissat nikinggaasutaat	0	0,4		0	0,0	0,4	0	0
								0,4

Nass.: TPES tassaavoq 'Total primary energy supply' ingerlatitseqqiilinnginermi nukissanik pingaarutillinnik atuinerup katinnerisaa.

Takussutissiaq 6-imi Ingerlatitseqqiisarnermi kiisalu assartuinermi, suliffissuaqarnermi, niuernermi kiffartuussinermilu kiisalu angerlarsimaffinni nukissiuutinik pingaarnernik kiisalu innaallagissamik kiassarnermillu atuinerit takussuserneqarput.

*Silap pissusaanut
iluarsillugu Paamiut
atuinerat*

Silap pissusaanut nukissiuutinik atuinermut sunniuteqartorujussuuvvoq. Paamiuni nukissiuutinik atuineq silap pissusaanut iluarsisaavoq. Takussutissiaq 7-imi suliaqarfiiit toqqakkat atuinerisa silap pissusaanut iluarsillugit takussuserneqarput. Suliaqarfiiit takussutissiaq 6-imi "Niuerneq kiffartuussinerlu" aamma "Angerlarsimaffiit" sukumiinerusunngortillugit naapertuuttungortitaapput. Taamaattorli "Nerisanianik niuerneq iluarsaassisarnermillu suliffeqarfiiit", "Assartuineq" aamma "Umiarsualivii" kiisalu "Assiginngitsut" takussutissiaq 7-imi ilanngunneqanngillat.

1999 nalinginnaasumiit kianneruvoq, taamaattumik silap pissusaanut iluarsiilluni atuineq atuinivimmit annertuneruvoq. Suliaqarfinni toqqakkani atuiniviup silallu pissusaanut iluarsiinerup akornanni atuinermi assigiinngissut 4 %-iuvoq. Nukissiuutnik atuinerup ilaani silap pissusaanik aallaavilimmuit silap pissusaanut tunngatillugu iluarsiisoqarsimavoq. Tamatumani kiassarnermik atuineq pineqarpooq, taamaalilluni assartuineq nioqqutissiornermilu nukissat silap pissusaanut iluarsiivigineqaratik. Takussutissiaq 7-imi atuinerit suussusaat takussutissiaq 6-imi nassaareqqinnejarsin-naapput.

Tabeli 7. 1999-imi Paamiuni suliaqarfinni toqqakkani nukissiuutnik atuineq – atuiniviit silallu pissusaanut iluarsisat

	Atuiniviit	Silap pissusaanut iluarsisat	Assigiin- ngissut
	GJ		pct.
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	2.484	2.568	3
Namminersortut kiffartuussinerat	366	378	3
Pisortat aqutsivii	2.439	2.542	4
Ilinniartitsineq	7.331	7.648	4
Peqqinnissaqarfik il.il.	2.640	2.727	3
Kulturikkut suliffeqarfiiit, timersortarfiiit il.il.	3.169	3.313	5
Angerlarsimaffiit	65.940	68.793	4

1999-imi Paamiuni angerlarsimaffiit nukissiuutnik atuinerat

Tabeli 8.

	Innaallagiaq	Kiassarneq	Gasuuliat	Petruuliut	Uulia katillugu
	GJ				
Angerlarsimaffiit					
tamakkiisumik	7.639	35.345	22.612	342	22.954
Ilaqutariit ataasiakkaat illui	3.164	2.711	18.436	342	18.778
Ilaqutariit arlallit illui	4.475	32.634	4.176	-	4.176

Takussutissiaq 8-mi 1999-imi Paamiuni angerlarsimaffiit nukissiuutnik atuinerat takussuserneqarpooq, "Ilaqutariit ataasiakkaat illui"-nut aamma "Ilaqutariit arlallit illui"-nut agguataarlugu. "Ilaqutariit ataasiakkaat illui" tassaapput ilaqutariit ataasiakkaat illui illullu uiguleriaat. "Ilaqutariit arlallit illui" tassaapput illut quleriaat ilinniartunullu inissiat.

Paamiuni angerlarsimaffiit nukissiuutnik atuinerisa katinnerat 65.940 GJ-iuvoq. Tamanna takussutissiaq 7-imi naatsorsorneqarpooq takussutissiaq 8-milu innaallagis-samut, kiassarnermut, gasuulianut kiisalu petruuliunut immikkoortitaalluni. Taamaalilluni angerlarsimaffiit tamakkiisumik nukissiuutnik atuinerat nassaareqqinnejarsinnaavoq innaallagissamut, kiassarnermut, gasuulianut petruuliunullu katinnerisigut.

Tabeli 9. 1999-imi innaallagissamik, kiassarnermik uuliamillu atuinerit atuuffiinut agguataarlugit

GB 2000	Nassuaat	Innaallagiaq		Kiassarneq		Uulia (1000 L)	
		MWh	Pct.	MWh	Pct.		Pct.
	Katillugit	5.895	100	12.719	100	5.262	100
A	Nunalerineq il.il.	-	0,0	-	0,0	-	0,0
B	Aalisarneq	-	0,0	-	0,0	266	5,1
C	Aatsitassanik ikummattissanillu suliaqarfitt ..	-	0,0	-	0,0	-	0,0
D	Nioqqutissiorneq	1.736	29,5	-	0,0	357	6,8
	Innaallagissamik, gassimik,						
E	kiassarnermik imermillu pilersuinerit	39	0,7	-	0,0	3.218	61,2
F	Sanaartorneq	56	1,0	-	0,0	32	0,6
G	Niuerneq iluarsaasarfiillu	530	9,0	48	0,4	146	2,8
H	Akunnittarfitt, neriniartarfitt il.il.	89	1,5	-	0,0	60	1,1
I	Assartuineq il.il.	53	0,9	1.176	9,2	5	0,1
J	Aningaaseriviit, aningaasaliisartut sillimmasiisartullu	1	0,0	-	0,0	2	0,0
	Illut aalaakkaasut, attartortitsineq,						
K	kiffartuussinerit il.il.	11	0,2	-	0,0	7	0,1
L	Pisortat allaffissornerat il.il.	99	1,7	-	0,0	58	1,1
M	Ilinniartitaaneq	248	4,2	725	5,7	107	2,0
N	Peqqissaavait, paaqqinnitarfitt il.il.	246	4,2	433	3,4	6	0,1
	Soqutigisaqaqtigii, nuannaarniartarfitt, kulturi il.il.						
O		62	1,1	518	4,1	30	0,6
P	Angerlarsimaffiit	2.122	36,0	9.819	77,2	621	11,8
Q	Allat	277	4,7	-	0,0	190	3,6
R	Nalunaarneqanngitsut	326	5,5	-	0,0	157	3,0

Nas.: Takussutissiaq takussutissiaq 21-mi GJ-inngortitaavoq.

Takussutissiaq 9-mi Paamiuni GB2000-imi immikkoortunut pingaarnernut agguarlugu innaallagissamik, kiassarnermik uuliamillu atuinerit takussuserneqarput. Kalaallit Nunaat tamakkerlugu uuliamik atuineq GB2000-imi suliassaqarfittut naatsorsugaavoq, immikkoortulli "Nalunaarneqanngitsut" 10 %-inik annerunerit pissutigalugit Naatsorsueqqissaartarfip toqqarsimavaa "Nalunaarneqanngitsut" 10 % ataappassuk uuliamik atuinerup tamakiisup tamanut saqqummiutinnginnissaa.

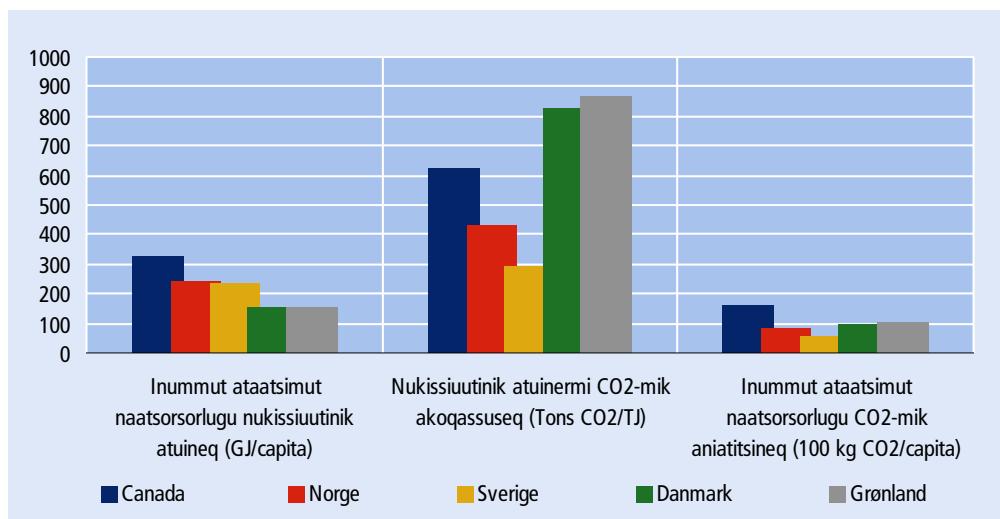
Nunanut allanut sanilliussinerit

Silap pissusia inuussutissarsioriaaserlu pissutigalugit nunanut allanut sanilliussiniarnissaq ajornakusoopoq. Pingaaruteqarsinnaavorli nunanut allanut taamatukanneq silaannalinnut sanilliussisinhaaneq: Canadamut, Norgemut aamma Sverigemut. Aamma Danmark sanilliussivissatut ilanngunneqarpoq. Takussutissiaq 8-mi nukissiuutnik atuineq inummut ataatsimut naatsorsorlugu sanilliussavaavoq, tamatumani inuttussutsimut tunngatillugu Kalaallit Nunaata nukissiuutnik atuinera ersersinniarneqarsinnaammatt. Nukissiuutnik atuinermisaaq CO₂-mik akoqassuseq sanilliunneqarpoq, CO₂-mimmi akoqassuseq nukissiuutnik atuinermi orsussat imerpasut qanoq annertutigisut atorneqarnerat ersersinnejqarsinnaammatt. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu CO₂-mik aniatitsineq pineqartut taakkua marluk assigiinngissusaannik ersersitsisuovoq.

*Inummut ataatsimut
naatsorsorlugu
nukissiuutnik atuineq
annikitsoq*

Takussutissiaq 8-mi takuneqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaat inummut ataatsimut naatsorsorlugu nukissiuutnik atuinera Canadamut, Norgemut Sverigemullu sanilliullugu annikinnerusoq. Kalaallit Nunaata inummut ataatsimut naatsorsorlugu nukissiuutnik atuinera 156 GJ-iuvoq, Canadap atuisarnera inummut ataatsimut naatsorsorlugu 325 GJ-iup affaralugu. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu Kalaallit Nunaanni nukissiuutnik atuineq Danmarkimisut annertutigaaq. Inummut ataatsimut naatsorsorlugu nukissiuutnik atuineq nunat tamalaarpalaartumik nassuaasigavoq nukissiuutnik atuinерup tamakkiisup katinneratut, tassunga ilaallutik angerlarsimaffit suliffissuillu. Naak silap pissusaa taamaakkaluartoq nukissiuutnik atuinерup annikitsuunera pissuteqarpoq. Kalaallit Nunaanni suliffissuarni nioqqutissortarneq annikitsuarannguummat, peqatigitillugulu Canadamut, Norgemut Sverigemullu sanilliullugu innaallagissamik kiassarnermillu nioqqutissiornermi akigititaq Kalaallit Nunaanni qaffaseqaluni.

Titartagaq 8. 1999-imi nunanut allanut sanilliussinerit

*Nukissiuutnik
atuinermi CO₂-mik
akoqassuseq
annertoog*

Nukissiuutnik atuinermut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni CO₂-mik akoqassuseq annertuujuvoq, imaappoq TJ-imik atuinissami CO₂ qanoq annertutigisoq silaannarmut aniatinneqartarnersoq. Kalaallit Nunaata TJ-imik ataatsimik atuissaguni CO₂ 868 tonsit silaannarmut aniatittariaqarpaa, Danmarkili TJ-imik ataatsimik atuissaguni 823 tonsit Sverigellu 291 tonsit aniatittarlugit. Tamatumunnga pissutaavoq Kalaallit Nunaanni ikummatissat imerpasut atugaanerujussuat. Nukissiuutnik atuinерup CO₂-mik akoqassusiata annertuup kinguneraa inummut ataatsimut naatsorsorlugu CO₂-mik aniatitsinerup Danmarkimisut annertutiginera, imaappoq innuttaasumut ataatsimut 10 tonsit missaat. Kalaallit Nunaata inummut ataatsimut naatsorsorlugu CO₂-mik aniatitsinera Norgemit (8 tons) Sverigemillu (5 tons) qaffasinneruovoq, Canadamilli inummut ataatsimut naatsorsorlugu 16 tonsiusumit annikinnerulluni.

Najoqqutarineqartut periaatsillu

Najoqqutarineqartut

Nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat assigiinngitsorpassuarnik najoqqutaqarluni katitigaapput. Takussutissiaq 10-mi najoqqutarineqartut pingaernerit takussuserneqarput.

Paasissutissanik pingaernerusunik tunniussaqartut tassaapput Nukissiorfiit, maannakut innaallagissamik tuniniaanermik atuinermillu kiisalu illoqarfinni pineqartuni nukissiuutnik tuniniaasartut kiisalu najukkani uuliamik tuniniaasartut, ingammik KNI Pilersuisoq, nukissiuutnik nunamut eqqussuisartuullunilu nunaqarfinni tamani illoqarfinnilu amerlanerni taamatut isumaginnittusoq, kisitsisitigut paasissutissanik suliaqartalereersut.

Nukissiorfiit suliffeqarfiiupput tassatuaasut nukissiuutnik atuinerup suussutsinut assigiinngitsunut immikkoortiterlugu kisitsisitigut paasissutissalerinermik nalunaarsuinermillu aaqqissuussaasumik suliaqartartut. Taamatuttaaq suliffeqarfiiit Grønlandsflytut ittut assartuinermillu suliffeqarfiiit allat nukissiuutnik atuinertik pillugu nalunaaruteqartartussaapput. Tamatuma saniatigut najoqqutarineqartartut annikitsut atorneqartarpot.

Periaatsit

Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissiisarneq maanna annertuumik ineriertortinneqarpoq, taamaattumik nukissiuuteqarnermik atuinermut piffissaliussat periaaseq ataaseq atorlugu naatsorsuusigaapput. Appiaratarnermik qaffariartarnermillu periaaseq tunngavigalugu 1990 uterfigalugu piffissaliussanik suliaqartoqarsimavoq. Periaaseq taanna tassaavoq Kalaallit Nunaannut nukissiuutit tikisinneqartut naatsorsuutaat, imaappoq nunanit allanit eqqussat naatsorsuutaat. 1999 ukioq siulleq tassaavoq kisitsisitigut paasissutissat bottom-upimik periaaseq naapertorlugu naatsorsuiffiusoq. Periaaseq imaappoq, atuiffinnit ataasiakkaanit atuinerit katersorneqartarpot (illut suliffeqarfiiilluunniit) nunalu tamakkerlugu katinneqartarlutik.

Tabeli 10.

Nukissiuuteqarneq pillugu paasissutissani najoqqutarineqartut pingarnerit

Najoqqutarineqartoq	Uku pillugit paasissutissat
Nukissiorfiit	Ingerlatitseqqiisarfiit (ikummatisanik pingarnernik atuineq aamma innaallagissamik kiassarnermillu nioqqtissiorneq). Atuisartunit paasissutissat (illuni atuisartut innaallagissamik kiassarnermillu atuinerat)
Uuliaarniat	Illuni atuisartuinnut uuliamik tuniniaaqqtitarneq (siammarterisartut pisus-saapput illunut uulianit nioqqtissianik tuniniaasarnerminnik nalunaarute-qartarnissamut)
KNI	Siammarterisartunut atuisartunnulu uulianit nioqqtissianik tuniniaasar-neq
Statoil A/S	Statoilip Kalaallit Nunaanni uulianit nioqqtissianik nunanit allanit eqqus-suinera tuniniaasarneralu
Pilersuisoq	Kalaallit Nunaannut uulianit nioqqtissianik nunanit allanit eqqussuineq
Mittarfeqarfii	Uulianit nioqqtissianik tuniniaaqqinnej kiisalu ingerlatitseqqiineq
Air Greenland A/S	JP1-inik atuineq timmisartut suussusaannut aamma nunami namminermi nunanullu allanut timmisartuussinermut agguataarlugu
Danmarks Miljøundersøgelser	Kalaallit Nunaannut Kalaallit Nunaanniillu timmisartuussisarnermi orsussat atorneqarsimasut taqamoriarnerat
Naatsorsueqqissaartarfik	Nukissiuutinik nunanit allanit eqqussuineq
IEA	International Energy Agency: Key World Energy Statistics from the IEA
ASIAQ	Illut pillugit atuinermut paasissutissat.

Ilimagisat tatiginartut

Suliassaqarfinni Assartuinermi kiisalu Inuussutissarsiutit-ni aamma Angerlarsimafifit-ni nukissiuutinik atuineq ilimagisat tatiginartut tunngavigalugit naatsorsugaapput. Ilimagisat tatiginartut suliarineqartarpot Energiplan 2010-mi aammalu ukiuni allani agguataarinerni misilitakkat tunngavigalugit.

Kisitsisitigut paasissutissani nikingassutit

Nukissiuutinik atuinerup appasinnerpaaffissaanut imaluunniit bottom-upitut naatsorsorneqarnerani assigiinngissuteqartoqartussaavoq, naak tamatumani assigitt-qartariaqaraluartoq. Assigiinngissut, kisitsisitigut paasissutissani nikingassummiik taaneqartartoq, tassaavoq uninngatitat nikerarneri nalunaarsorsimannngitsut, akiliisarnermi piffissartat assigiinngissusaat kiisalu allanngoraataasartut allat.

Bottom-upimik periaaseq

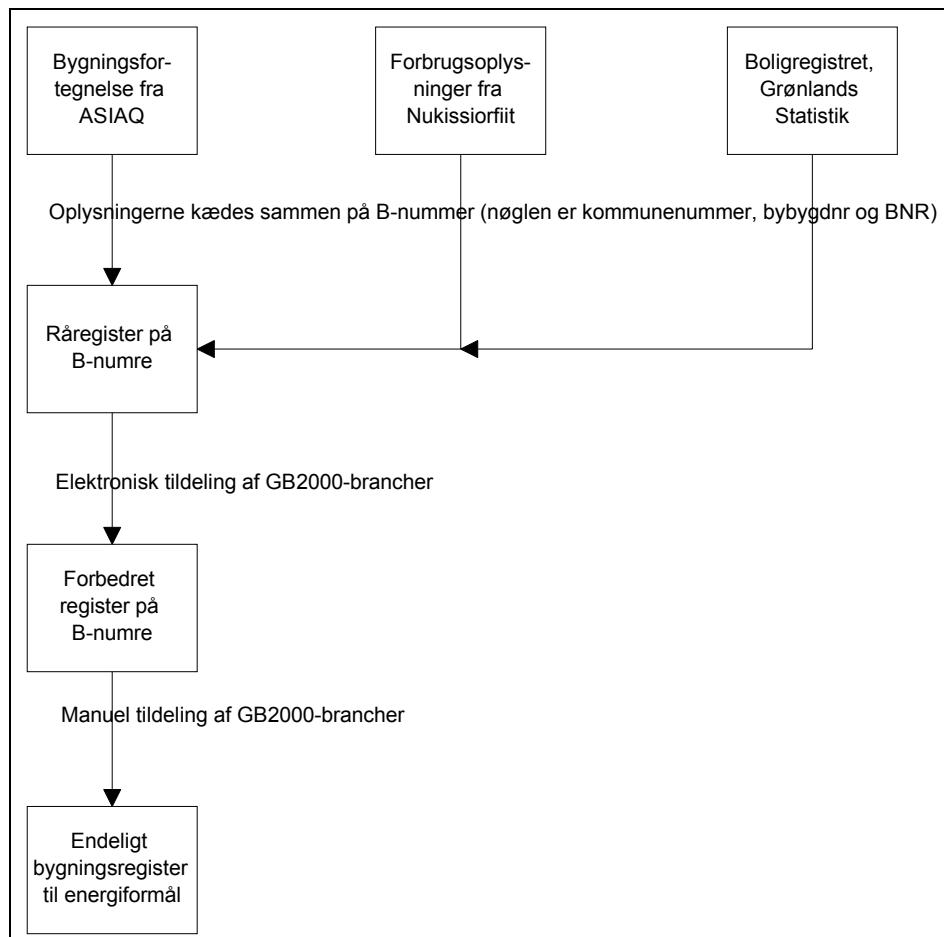
Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat pingarnerusumik suliarineqartarpot nukissiuutinik pilersuutit maanna piusut piorsarneqarnisaannut taarsorsorneqarnissaannullu aalajangeeriaassisamut pitsaanelerunek tunngavissaqalernissaq pillugu. Taamaattumik paasissutissat illunut tunngatinneqarnisaat pingartaatuusimavoq. ASIAQ-mit, Nukissiorfinnit Naatsorsueqqissaartarfiallu Illut Allattorsimaffiannit illut sumut atorneqarnerat pillugu paasissutissat allaavigalugit, illut ataasiakkaat sumut atuuffiinut paasissutissanik allattugaatinik pissarsisoqartarpot. Nalunaarsuutit assigiinngitsut tunngavigaat assissaanngitsumik illup B-normua, illoqarfinni nunaqarfinnilu illuni ataasiakkaani tamani invertitaasartoq. Titartagaq 9-p takussuserpaa B-normu ikiortigalugu suliffeqarfinnillu pingasuuusunit paasissutissat katiterneqarnerat. B-normu tassaavoq illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani illut ataasiakkaat tamarmik assissaanngitsumik ilisarnaataat. Nalunaarsuiffinni pineqartuni atuuffiit paasissutissartaat aallaavigalugit illut tamarmik elektronikkikkut suussusaat nalunaaqutserneqartarpot. Elektronikkikkut suussutsit nalunaarsorneqarsinnaangikkaangata suussutsit allattuinikkut nalunaaqutserneqartarpot. Atuuffiit immikkoortiterneranni GB2000 atorneqarpoq, sukumiinerusumik immikkoortumi Nas-suaatit-ni allaaserineqartumi.

Siunissaq eqqarsaatigalugu Periaatsit assigiinngitsut taakkua marluk nukissiuutini ataasiakkaani annertussutsunik aguataarinernillu assigiinngitsunik inerneqartitsisarput. Siunissamili paassisutissat pitsaanerulersinnejarnissaasa eqqarsaatigineqarnerunissaat toqqarneqarsimavoq qanga paassisutissaasartunut taarsiullugu (takuuk immikkoortoq Paasisutissat pitsaassusaat siunissamili nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paassisutissat).

Paamiut Paamiuni bottom-upimik periaaseq atorneqarsimavoq, taamaaliornikkut atuinerup atuuffinnut inissinneqarnissa periarfissaqalersimalluni. Paamiuni misilittagaasimasut periaatsip illoqarfinnut allanut siammerneqarnissaanut atorneqassapput, taamaalilluni nukissiuutit pillugit kisitsisitigut paasisutissanik pitsaanerusunik tunngavissiisoqassalluni.

Silap pissusaanut iluarsiineq Ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu siunertaavoq Kalaallit Nunaannut tamarmut nukissiuutinik atuinerup silap pissusaanut iluarsiivigineqartarnissa. Taamaaliortoqas-saaq silap allanngorarnera ilaatinngagu ukiumit ukiumut nukissiuutinik atuinerup pitsaanerusumik sanilliussisoqartarnissa pillugu. Taamaaliortoqassaaq nukissiuutinik atuinerup aammalu ulloq unnuarlu kiaqarfiusut qassiussusaasa sanilliunneqarne-risigut. Ulloq unnuarlu kiaqarfiusut qassiussusaat naatsorsorneqartassapput ulloq unnuarlu kiassutsip uuttortaanikkut agguaqatigiiinneqarneratigut. Ullut kiaqarfiusut iluarsiivigineqarnerannittaag ininik kiassaanermut ikummatisaq atorneqartoq taamaallaat silami kiassutsimut apeqquatainneqartariaqartassaaq. Piumasaqaataavortaaq kiassarnermut ikummatisapp atorneqartup silami kiassusermut attuumassuteqanngitsumut aammalu ullut kiaqarfiit kisitsisaannut assigimmut immikkoortineqartarnissa. Nukissiuutinik atuinermut paasisutissat init kiassarneqarnerannut atorneqartartut ullullu kiaqarfiusut amerlassusaannut paasisutissat naleqqersuutig-lugit silap pissusaanut iluarsiinissamut atorneqartassapput.

Paasisutissat sukumiinerusut Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaanut "Beregning af graddøgn til normalår – Klimakorrektion – Energistatistik"-imut inner-suussutigineqarput. Ataani immikkoortoq "Paasisutissat sukumiinerusut" takuuk.

Innaallagissamik kiassarnermillu atuineq kiisalu siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaa-tigalugu najukkani uuliaarnianit tamanit tuniniaanermi paasissutissat illut allattorsimaffiannut tassunga B-normunngorlugit ilanngunneqassapput. Taamaaliornikkut illut ataasiakkaat tamarmik nukissiuutinik atuinerat pissarsiarineqartassaaq.

Allattorsimaffik taanna illoqarfinnut nunaqarfinnullu ataasiakkaanut kisitsisinik paasissutissanik suliaqartarnermut tunngaviussaaq.

Nassuaatit

Nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat sapinngisamik nunat tamalaat maleruagassaat malikannerpai.

GB2000 Kalaallit Nunaanni suliassaqarfinnut taaguutigitinneqarpoq GB2000. GB2000-imut aallaaviuvoq danskit suliassaqarfinnut ilisarnaataat DB 93 ilaatiqullu europamiut NACE Rev 1-iat (Nomenclature generale des Activités dans les Communautés Européennes). Kalaallit Nunaanni suliassaqarfinnut taaguut tunngavimmigut danskit taaguutaannut assingusuivoq. Nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissami atuisut immikkoortiterneqarneranni inuit ataasiakkaat angerlarsimaffimi atuinerat ilanngunneqarpoq, ilaatigut inunnut ataasiakaanut illunut ilaqtariinnullu aralinnut illunut immikkoortitaalluni. Suliassaqarfiit ilisarnaataannut paasissutissat sukumiinerusut Inuussutissarsiutinik Ingerlataqartut Nalunaarsorsimaffiup nittartaagaani www.ger.gl-immi pissarsiarineqarsinnaaapput.

Nukissiuutinik atuineq tamakkiisoq Innaallagiaq kiassarnerlu nukissioriaatsitut pingaannginnertut taaneqartarpot, taakuami pingaartumik uuliamik atortoqarluni pissarsiarineqartartunik pingarnerusunik tunngaveqarmata. Nukissiuutit pingarnerit innaallagissanngortinnejaraangata kiassarninngortinnejaraangatalu taaneqartarpot ingerlatitseqqiinermik, ingerlatitseqqiinerlu, innaallagissamik kiassarnermillu nioqqutissiornermi teknologiip sorliup atorneqarnera apeqqutaillugu, nukissanik annaasaqarfiungaatsiartarpoq. Nukissiuutinik pingarnerusunik pingaannginnerusunillu atuinerit ataatsimut katinnejarsinnaasuppata, nukissanik pingaannginnerusunik pilersitsinermi nukissiuutinik atuinerit marloriaatinngortinnejassagaluarput. Taamaattumik inuussutissarsiutini nukissiuutinik ingerlatitseqqiiffiusartuni nukissiuutinik atuinerit 0-inngortinnejartarpot ingerlatitseqqiinermilu annaasat ataasiakkaarlugit atuisunut agguataarneqartarlutik. Tamanna nukissiuutinik atuinermerik tamakkiisumik taaneqartarpoq.

Nukissiuutit akorisaat Kisitsisitigut paasissutissani ikummatisat annertussusaat, initussusaat CO₂-millu akoqassuseq ataani atorneqarput. GJ-imut kWh-imut nuussinissami 0,0036-mik aguaasoqassaaq.

Tabeli 11. Ikummatisat annertussusaat, initussusaat CO₂-imillu akoqassuseq

	Ikummatisat annertussusaat (GJ/ton)	Initussusaat (ton/m ³)	CO ₂ -mik akoqassuseq (tons/TJ)
Motorbenziina	43,8	0,75	73
Gas-/dieseluulia	42,7	0,84	74
Petruuliu/Jet A1	43,5	0,80	72
Uuliakoorut	41,9	0,90	78
Perrasaat	41,9	0,90	...
Bitumen	39,8
Terpentiina	43,5
LPG	46	0,54	65
Aamarsuit	25	...	95
Eqqakkat	10,5
Aalisakkat uuliaat	37,2

Najoqqutaq: Energistyrelsen

Tamatuma sanatigut aammattaaq nukissiuuteqarpoq ataavartunik (eqqakkat, erngup nukinga, seqerngup qinnguai anorillu nukinga), toqqaannartumik nukissiuuteqartartunik peqarpoq. Nukissiuutini taakkunani CO₂-mik akoqassuseq 0-inngortinnejarpoq. Eqqakkat nukissiuutitut CO₂-qanngitsutut nassuiarineqarputtaaq. Eqqakkani

allatut iginneqartussaagaluartuni nukissiuutinik iluaqteqarniarneq immikkut CO₂-mik aniatitsinermik pilersitsineq ajorpoq.

Kalaallit Nunaanni uulianit nioqqutissiat assigiinngitsut atorneqartarp: Ataatsimut isigalugu uulianit nioqqutissiat assigiinngitsut pingasuupput: Motorbenziina, timmisartunut orsussaq kiisalu gasuulia. Motorbenziina nioqqutissiaavoq immikkut ittoq, timmisartunulli orsussaq gasuulialu tassaallutik nioqqutissiat assigiinngitsut, assersuitalugu Jet A1, Avgas, Petruuli, DF-A (Dieseli issittunut naleqqussagaq), gasuulia issittunut naleqqussagaq kiisalu gasuulia nalinginnaasoq.

Tankeqarfii imartussusaasa ajornartorsiutaalinnginnissaat pillugu gasuulia petruuliuluunniit nioqqutissiap sumut atorneqarnissa apeqquataillugu akuutissanik assigiinngitsunik akoorneqartarp. Motoorinut atorneqassagaangata perrassaasinnaasuseqartariaqarput. Uulianit nioqqutissiat assigiinngitsut kissassutsimut tunngatillugu assigiinngitsunik piginnaasaqarput, tamatumanilu nioqqutissiat qaqgukkut paraffinimik sorujuiaatinik milittoortitsisinnaasunik aniatitsisarnerat apeqquataasarluni.

Nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissani uuliamit nioqqutissiat sumut atorneqarfii najoqqutaralugit naatsorsorneqartarp, taamaalliluni atuinivik immikkoortortaliinermi tunngavigitinneqartarluni. Nioqqutissiaq allamik taarserneqarsinnaagaangat, nioqqutissiaq ikummarissutsimut, annertussutsimut CO₂-millu aqoqasutsimut tunngatillugu assigiimmik piginnaasaqarnera peqqutaasarloq. Taamaattumik nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat eqqarsaatigalugit nioqqutissiat ataasiakkaat immikkoortinneqarnissaat pisariaqavinngilaq, atuuffissavia ilisimaneqaannarpat. Pimoorunneqarporli, sumut atuuffiisa pitsaanerpaamik immikkoortinneqarnissaat pillugit nukissiuutit ataasiakkaat immikkoortillugit paasissutisanik pissarsisarnissaq.

Tabeli 12. Suussutsit

1 kilo Joule	1.000 J
1 Mega Joule	1.000 kJ
1 Giga Joule	1.000 MJ
1 Tera Joule	1.000 GJ
1 Peta Joule	1.000 TJ
1 kilo Watt hour	1.000 Wh
1 Mega Watt hour	1.000 kWh
1 Giga Watt hour	1.000 MWh
1 Tera Watt hour	1.000 GWh
1 kWh	3,6 MJ
1 MWh	3,6 GJ
1 GWh	3,6 TJ

Imartami immiineq

Kalaallit Nunaanni umiarsuarni nunanut allanut angalasartunik uuliamik immiisarnerit nuna tamakkerlugu nukissiuutinik atuinermi naatsorsuutinut ilanngunneqannigillat.

Siunissami paasissutissat pitsaassusiat nukissiuutillu pillugit kisitsisitigut paasissutissat

*Eqqussuinermi
pitsaassuseq
qaffasissoq*

Kalaallit Nunaanni nukissiuutinik niuerfimmi akuusut ikittuarannguupput, tamatumilu paasissutissat ketersorneqarnerannut nalilerneqartarnerannullu sulineq ajornaallisippaa. Eqqussuinermi paasissutissartat, tassalu nukissiuutinik nioqqtissiorneq eqqussuinerlu qaffasisumik pitsaassuseqartutut nalilerneqarput. Ingerlatitseqqisarnermi eqqunneqartunik naatsorsuutit qaffasisumik pitsaasututtaaq nalilerneqarput. Paarlattuanillu inuussutissarsiornermut angerlarsimaffinnullu nukissiuutinik atuinerit inissinneqarnissaat ajornartorsiutaaneruvoq, suussutsinimi ataasiakkaani sulias-saqarfinnut ilisarnaat tamatigut paasissutissanik tunniussinermi tamakkiisumik na-leqqussagaaneq ajormata.

*Siunissami
sulinissaq*

Taamaattumik siunissami sulinerup annersaa tassaassaaq kikkut siunertanullu sorlernut nukissiuutinik atuinerisa paasissutissartaasa pitsanngorsarneqarnissaannut sammitinneqassaaq (assartuineq, nioqqtissiornermi siunertat imaluunniit kiassar-neq). Taamaaliorqassaaq illuni ataasiakkaani nukissiuutinik atuinerit aammalu illut ataasiakkaat atuuffii pillugit pitsaanerusunik paasissutissaateqarnikkut.

Uulianik siammarterisunit tamanit sukumiisumik nalunaaruteqartarnerit illuni uuliamik atuinerup taamaallunilu suliassaqfiit immikkoortuisa naatsorsorneqartarnissaannik pitsanngoriartitsingaatsiartussaapput. 2000-imut kisitsisitigut paasissutissani najukkani uuliamik nioqquqteqartartut kisitsitigut paasissutissaniittut amerlane-russapput, taamaallunni uuliamik atuinerup annertunersata inissinneqarnissaap-riarfissaqalissaq.

Innaallagiaq kiassarnerlu pillugit kiisalu kiassarnermik atuinermut sukumiinerusunik paasissutissat siunissami nukissiuuteqarneq pillugu paasisstissanut ilangnguneqariartuaalissapput, paasissutissat amerlanerit pissarsiarineqarsinnaalerpata. Ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sakkutooqarfiit nukissiuutinik atuinerisa ilangngunneqarnissaat pisariaqlissaqaq, tamakkiisumik nukissiuutinik atuinerup eqqoqqissaartumik ilisima-neqalernissaap pissarsiarineqassappat.

*Paasissutissat
pitsaassusaat*

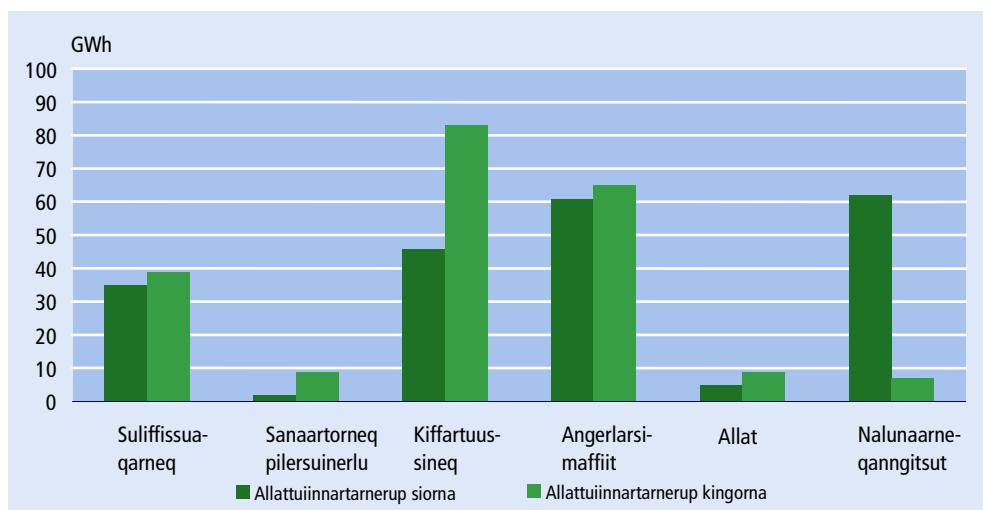
Ataani titartakkap takussuserpaa ASIAQ-miit illut pillugit paasissutissanut kiisalu Naatsorsueqqissaartarfiup Illunut Allattorsimaffianut kattullugit Nukissiorfinniit innaallagissamik atuinermut paasissutissat atuuffiinut agguataarneqareerneranni inernerit.

*Innaallagiamut
atuuffinnik
agguataarinerit*

Titartagaq 10-mi takussuserneqarput atuuffinnut nalunaaqtsiinerup siorna kingornalnu allattuiinnarluni innaallagissamik atuinerup agguataarneqarnera. Allattuiinnarluni takussusiinerup siorna immikkoortoq "Nalunaarneqanngitsut" 29,4 % iugaluarput. Allattuiinnarluni takussusiinerup kingorna immikkoortoq "Nalunaarneqanngitsut" 3,1 %-inngorput. Innaallagissamik atuinerup 3,1 %-iata "Nalunaarneqannginnera" patsiseqarpoq, illup sumut atorneqarsimanera pillugu Naatsorsueqqisaartarfiup Illunut Allattorsimaffiani, ASIAQ-mi aamma Nukissiorfinni paasissutissat pisut ilaanni nikingassuteqartoqarsimanera.

Taamaallunni elektronikkimut agguataarinissami atuuffiit taakkua 3,1 %-iusut sorliit sorlernut agguataarneqarnissaannut inerniliussassat naammaginartuunngillat. Agguataarinerit Nalunaarneqanngitsut innaallagissamik atuinerup tamakkiisup 10 %-it ataassimappagit, tamanna naammaginartutut nalilerneqassaaq. Atuuffiit allattuiinnarluni agguataarneqartanngikkallarmata 1999-imi suussutsit 5602-t assigiinngitsunik annertussuseqarput, taakkunangna suussutsit 3110-t innaallagissamik atuinerunatik, suussutsit 1855-it ukiumut 10.000 kWh-it ataallugu atuisimapput, suussutsit 536-t ukiumut 10.000 aamma 100.000 kWh-inik atuisimapput suussutsillu 101-it ukiumut 100.000 kWh-it sinnerlugit annertuumik atuisuusimallutik.

Titartagaq 10 1999-imi innaallagissamik atuinerup atuuffinnut agguataarneqarnera

Tabeli 13 1999-imi atuuffinnut ilisarnaatitaqanngitsumik suussutsini innaallagissamik atuineq

	Amerl.	Inn. atuineq (GWh)	Agguataarn., pct.
Atuisoqanngilaq	3.110	0	0
Annikitsumik atuineq (<10 000 kWh)	1.855	5	8
Annertuumik atuineq (>10 000 kWh)	536	16	26
Annertoorujussuarmik atuineq (>100 000 kWh)	101	41	66
Katillugit	5.602	62	100

Takussutissiaq 13-ip takussuserpaa Kalaallit Nunaanni tamarmi innaallagissamut nalunaarneqanngitsut immikkoortui, allattuinnarluni GB2000-imik atuuffiit ilisarnaaserneqartanngikkallarmata. Allattuinnarluni elektronikkikkullu innaallagissamik suussutsinullu tamanut kiassarnermik atuinernik nalunaarsuinerit qupp. 6-imi takussutissiaq 2-mi takussuserneqarput. Suussutsimut nalunaarneqanngitsumik suussutsit annerit 101-it allattuinnarluni misissuiffigineqarput kingornalu innaallagissamik atuineq allattuinnarluni inissitaalluni.

Suussutsit nalunaarneqanngitsut sinneri elektronikkikkut immikkoortitaapput, ASIAQ-p nalunaarsuiffiani allassimasumik. Tamanna sungiusimaneqalerpat, innaallagissamik atuineq tamakkiisoq kiassarnermillu atuineq nalunaarsorneqanngitsosq tassaassaaq 3,1 %-iusoq. Paasissutissanilli pissarsiviusartumi innaallagissamik kiassarnermillu pilersuinermi uuttortaanermut atasumik suli nalorminartoqarpoq.

Aaqqiissutissaq Illut allattorsimaffianni paasissutissat nukissiuuteqarneq pillugu kisitsisitigut paasisstissani atorneqartut, allattorsimaffinni tunngavigineqartuni pitsaanerulernavianiagogillat. Taamaattumik allattorsimaffiit ASIAQ aamma Nukissiorfiit suleqatigalugit pitsanngorsarneqassapput, taamaalilluni suliffeqarfiiit taakkua tamarmik illut ataa-siakkaat atuuffi pillugit pitsaanerusumik ilisimasaqalerniassammata, taamaalilluni siunissami illut atuuffisa allattorsimaffiini assigiinngissutsit annikinnerulissammata kingornalu allattuinnarluni nalunaarsuineq annikinnerulissalluni.

<i>Nalunaaruteqartartut ataasiakkat amerlanerit</i>	Tamatuma saniatigut pisariaqassagunavippoq atuisut ilaasa nukissiuutinik atuinerminnik nalunaaruteqartittarnissaat, assersuutigalugu kommunit atuarfinni, paaqqinnitarfinni, pisortat allaffisorneranni, kiisalu INI-p, illoqarfinni nunaqarfinnilu ataasiakkaani namminneq atuutitassaminik kiassarnermik nioqquqtiissortuunermigut Nukissiorfinnut uppernarsaasarsinnaasup, paasissutissanik nalunaaruteqartarnissaa. Tamatuma saniatigut mittarfinniit napparsimmaviniillu qamittoortoqarnerani innaallagissiornermut paasissutissat, uuliamik annertuumik pisisartunit uuliamik nioqouteqaqqittartunit il.il. ilanngunneqassapput.
<i>Nukissiuutit arlallit</i>	Nukissiuutit ataavartut annertunerusumik atugaalernerat peqatigitillugu taakkua aamma sukumiinerusumik misissorneqassapput pisariaqarfatiqullu ilanngunneqartumaarlutik.
<i>Silap pissusaanut iluarsiineq</i>	1999-imut taamaallaat Paamiuni nukissiuutinik atuineq silap pissusaata allanngoranneranut iluarsineqarsimavoq, bottum-upimilli periaaseq atorlugu nukissiuutit atorneqarnerisa aalajangerniarnerannut peqatigitillugu, siunissami nukissiuutinik atuineq tamakkiisoq silap pissusaanut iluarsineqartalerumaarluni.

Tunuliaqutatut takussutissiat titartakkallu

Tabeli 14.

1990-imiit 1999-imut illoqarfinni innaallagissamik nioqutissiorneq (MWh)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
MWh										
Katillugit	164.541	160.494	159.168	161.326	162.644	162.957	166.818	172.746	174.262	178.848
Nanortalik	4.217	4.252	4.348	4.402	4.091	4.269	4.384	4.359	4.207	4.301
Qaqortoq	11.252	10.908	10.724	10.892	10.974	11.250	11.046	10.993	11.040	11.175
Narsaq	5.971	5.579	5.401	5.523	5.702	6.061	6.187	6.240	6.856	7.032
Paamiut	6.821	6.364	6.569	6.670	6.671	6.313	6.132	6.707	6.419	6.265
Nuuk	51.318	50.236	49.388	51.839	52.585	50.644	53.193	56.564	56.347	58.697
Maniitsoq	10.797	10.694	10.547	10.057	10.057	10.460	10.450	10.690	10.752	11.280
Sisimiut	18.382	17.576	16.920	17.159	17.616	18.122	18.235	17.894	17.983	19.369
Kangaatsiaq	1.248	1.336	1.360	1.388	1.415	1.562	1.653	1.586	1.819	1.919
Aasiaat	12.606	12.238	12.266	11.724	11.608	11.720	11.967	12.425	12.821	12.319
Qasigiannguit	6.071	6.056	6.253	6.154	5.931	6.136	5.727	5.465	5.627	5.552
Ilulissat	16.644	15.722	15.608	15.576	15.535	16.102	17.222	18.444	18.562	18.694
Qeqertarsuaq	3.713	3.909	3.916	3.839	3.744	3.951	3.797	3.785	3.864	4.077
Uummannaq	5.114	5.094	4.853	4.831	5.189	5.115	5.266	5.511	5.621	5.534
Upernivik	3.481	3.759	4.042	4.071	4.192	4.015	4.028	4.224	4.339	4.327
Qaanaaq	1.795	1.671	1.640	1.749	1.781	1.719	1.797	2.005	2.108	2.267
Tasiilaq	3.710	3.741	3.888	3.976	4.034	4.033	4.216	4.344	4.306	4.365
Illoqqortoormiut	1.403	1.361	1.447	1.475	1.517	1.484	1.517	1.509	1.591	1.677

Najoqputaq: Nukissiorfiit.

Nass.: Qulaani kisitsisit takussutissiaq 5-imi kisitsisinut naapertuitinnginnerannut pissutaavoq ingerlatitseqqiinermi annaasaqartarneq ukiullu qanoq iline-rani allangoraatit. Takussutissiaq takussutissiaq 15-imi GJ-itut naatsorsugaavoq.

Tabeli 15.

1990-imiit 1999-imut illoqarfinni innaallagissamik nioqutissiorneq (GJ)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
GJ										
Katillugit	592.349	577.779	573.003	580.773	585.517	586.645	600.545	621.885	627.342	643.853
Nanortalik	15.181	15.306	15.651	15.848	14.728	15.369	15.784	15.693	15.144	15.485
Qaqortoq	40.508	39.268	38.608	39.211	39.508	40.501	39.766	39.575	39.743	40.229
Narsaq	21496	20.084	19.442	19.882	20.527	21.821	22.273	22.465	24.681	25.314
Paamiut	24.555	22.911	23.649	24.013	24.017	22.728	22.077	24.146	23.109	22.554
Nuuk	184.745	180.849	177.796	186.619	189.305	182.319	191.495	203.629	202.850	211.308
Maniitsoq	38.869	38.497	37.970	36.206	36.206	37.658	37.620	38.484	38.708	40.609
Sisimiut	66.173	63.274	60.912	61.772	63.418	65.238	65.645	64.418	64.737	69.728
Kangaatsiaq	4.491	4.808	4.894	4.997	5.093	5.622	5.953	5.711	6.547	6.907
Aasiaat	45.380	44.057	44.156	42.208	41.788	42.192	43.083	44.729	46.156	44.347
Qasigiannguit	21.855	21.801	22.512	22.154	21.351	22.090	20.617	19.672	20.258	19.986
Ilulissat	59.918	56.600	56.188	56.075	55.927	57.968	62.000	66.399	66.823	67.299
Qeqertarsuaq	13.367	14.071	14.098	13.819	13.480	14.222	13.668	13.627	13.912	14.677
Uummannaq	18.411	18.337	17.470	17.393	18.681	18.414	18.957	19.841	20.234	19.923
Upernivik	12.531	13.533	14.550	14.656	15.090	14.454	14.501	15.208	15.621	15.575
Qaanaaq	6.460	6.015	5.905	6.295	6.412	6.190	6.470	7.217	7.587	8.161
Tasiilaq	13.357	13.468	13.995	14.315	14.524	14.517	15.177	15.640	15.501	15.714
Illoqqortoormiut	5.051	4.900	5.209	5.309	5.462	5.343	5.460	5.431	5.729	6.037

Najoqputaq: Nukissiorfiit.

Nass.: Qulaani kisitsisit takussutissiaq 5-imi kisitsisinut naapertuitinnginnerannut pissutaavoq ingerlatitseqqiinermi annaasaqartarneq ukiullu qanoq iline-rani allangoraatit. Takussutissiaq takussutissiaq 14-imi GJ-itut naatsorsugaavoq.

Tabeli 16.**Nukissiuutinik atuineq nukissiuutit suussusaannut agguataarlugu (TJ)**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
	TJ									
Nukissiuutinik atuineq	8.527	8.295	8.194	25	6.862	7.844	8.403	8.488	8.194	8.759
Uuliat katillugit	8.524	8.293	8.105	24	6.754	7.147	7.696	7.834	7.500	8.004
- Nukissiuutinut siunertat	8.485	8.283	8.087	...	6.721	7.120	7.679	7.825	7.483	7.960
- Motorbenziiна	317	321	314	...	372	370	356	382	425	434
- Gas-/dieselululia	7.463	7.244	7.065	...	5.692	5.886	6.377	6.460	6.135	6.389
- Petruuli aamma JP 1 ...	692	706	696	...	646	852	934	971	911	1.131
- LPG (gassi)	13	12	12	...	12	12	12	12	12	7
- Nukissiuutinut siunertaanngitsut	39	10	18	24	33	27	17	9	17	44
- Terpentiina	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
- Bitumen	39	10	18	23	24	4	5	2	1	30
- Perrasaat	0	0	0	1	9	23	12	7	16	13
Aamarsuit, aamarsuit isseriak-kat aamma brunkulsbrikettit ..	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0
Nukissiuutit ataavartut il.il.	0	0	87	0	108	697	708	654	694	754
- Erngup nukinga	0	0	594	605	562	590	641
- Aalisakkanit uulia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
- Eqqakkat	0	0	87	0	108	103	103	93	103	113

Nass.: 1993-imut paassisutissaateqartoqanngilaq.

Tabeli 17.**Nukissiuutinik atuineq nukissiuutinut agguataarlugu (GWh)**

	Aamar-suit il.il.	Ben-ziiна	Petru-uliu	Gasu-ululia	Gassit	Erngup nukinga	Eqqallat	Katillugit
	GWh							
1990	2	88	192	2.073	4	0	0	2.358
1991	1	89	196	2.012	3	0	0	2.302
1992	1	87	193	1.962	3	0	24	2.271
1993	41	0	41
1994	0	103	180	1.581	3	165	30	2.062
1995	0	103	237	1.635	3	165	29	2.171
1996	0	99	259	1.771	3	168	29	2.330
1997	0	106	270	1.795	3	156	26	2.355
1998	0	118	253	1.704	3	164	29	2.271
1999	0	121	314	1.775	2	178	31	2.421

Nass.: 1993-imut paassisutissaateqartoqanngilaq. Takussutissaq takussutissaq 1-imu TJ-inngorlugu takussuserneqarpoq.

Tabeli 18.

1999-imi Kalaallit Nunaata innaallagissamik kiassarnermillu atuinerata suussutsinut agguataarneqarnera (GJ)

GB 2000	Nassuaat	Innaallagiaq (GJ)	Pct.	Kiassarneq (GJ)	Pct.
	Katillugit	763.420	100	613.980	100
A	Nunalerineq il.il.	-	0	-	0
B	Aalisarneq	-	0	-	0
C	Aatsitassarsiorneq ikummatisarsiornerlu	-	0	-	0
D	Nioqqutissiorneq	139.618	18,2	10.634	1,7
E	Innaallagissamik, gassimik, kiassarnermik imermillu pilersuineq	24.041	3,1	15.739	2,6
F	Sanaartorneq	9.947	1,3	2.264	0,4
G	Niuerneq iluarsaasarnerlu	79.268	10,4	11.689	1,9
H	Akunnittarfuit neriniartarfuit il.il.	53.928	7,1	4.363	0,7
I	Assartuineq il.il.	43.823	5,7	4.547	0,7
J	Aningaaseriviit, aningaasaliisarneq sillimmasiisarnerlu	1.606	0,2	792	0,1
K	Illut, attartortitsineq, niuernermik sullissinerit il.il.	2.538	0,3	425	0,1
L	Pisortat allaffisornerat il.il.	49.730	6,5	16.711	2,7
M	Ilinniartitsineq	20.117	2,6	38.729	6,3
N	Peqqinnissaqarneq paaqqinnittarfearneq il.il.	35.096	4,6	18.032	2,9
O	Soqtigisaqaqatigiit, nuannaarniartarfuit, kulturi il.il.	14.306	1,9	15.736	2,6
P	Angerlarsimaffiit	233.500	30,6	421.459	68,6
Q	Allat	33.116	4,3	33.563	5,5
R	Nalunaarsorneqannngitsut	23.785	3,1	19.300	3,1

Nass.: Takussutissiaq takussutissiaq 2-mi MWh-inngorlugu takussuserneqarpoq.

Tabeli 19.

1999-imi Kalaallit Nunaata nukissiuutinik nioqqutissianit atuinerata agguataarneqarnera (GWh)

	Motorbenziina	Gasuulria	JP1	Petruluu	Erngupnukinga	Eqqakkat	Katillugit
GWh							
Katillugit	118	1.783	200	41	178	31	2.352
Nuussinerit	0	385	0	0	178	31	594
Assartuineq	47	89	200	0	0	0	336
Inuussutissarsiorneq angerlarsimaffiillu	71	1.309	0	41	0	0	1.422

Nass.: Takussutissiaq takussutissiaq 3-mi TJ-inngorlugu takussuserneqarpoq.

Tabeli 20.

1999-imi ingerlatitseqqiisarnermi insertut anisullu (GWh)

	Insertut	Innaallagiaq	Kiassarneq
GWh			
Gasuulia	385	•	•
Erngup nukinganit innaallagiaq	178	•	•
Eqqakkat	31	•	•
Katillugit	594	•	•
Ingerlatitseqqiinermi annaasat	121	•	•
Nioqqutissiat annertussusaat	•	239	234
Ingerlatsinermi annaasat	•	17	34
Kisitsisit nikingassusaat	•	16	21
Atuinivik	•	206	180

Nass.: Takussutissiaq takussutissiaq 4-mi TJ-inngorlugu takussuserneqarpoq.

Tabeli 21.

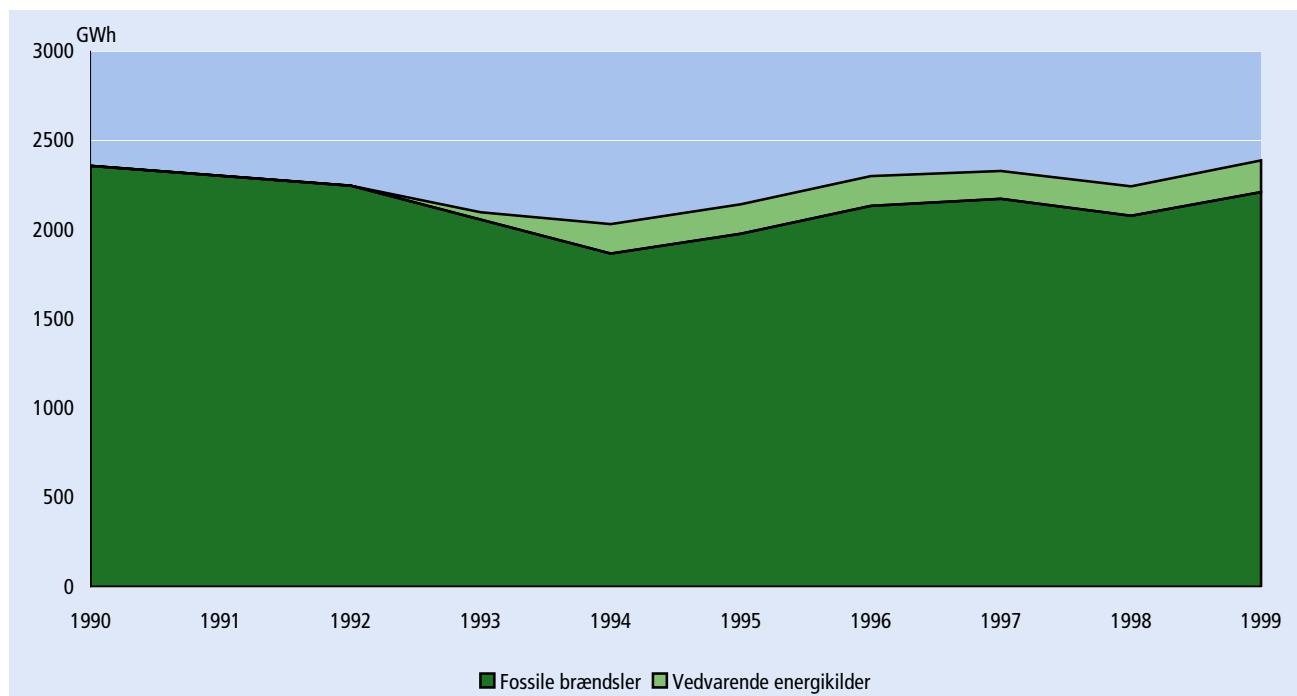
()1999-imi Paamiuni innaallagissamik, kiassarnermik uuliamillu atuinerit atuuffiinut
agguataarlugit (GJ)

GB 2000	Nassuaat	Innaallagiaq (GJ)	Pct.	Kiassarneq (GJ)	Pct.	Uulia (GJ)	Pct.
	Katillugit	21.222	100	45.788	100	188.737	100
A	Nunalerineq il.il.	-	0	-	0	0	0
B	Aalisarneq	-	0	-	0	9.541	5,1
C	Aatsitassanik ikummatissanillu suliaqarfii	-	0	-	0	0	0
D	Nioqqutissiorneq	6.250	29,5	-	0	12.805	6,8
E	Innaallagissamik, gassimik, kiassarnermik imermillu pilersuinerit	140	0,7	-	0	115.423	61,2
F	Sanaartorneq	202	1	-	0	1.148	0,6
G	Niuerneq iluarsaasarfiillu	1.908	9	173	0,4	5.237	2,8
H	Akunnittarfii, neriniartarfii il.il.	320	1,5	-	0	2.152	1,1
I	Assartuineq il.il.	191	0,9	4.234	9,2	179	0,1
J	Aningaaseriviit, aningaasaliisartut sillimmasiisartullu	3,6	0	-	0	72	0
K	Illut aalaakkaasut, attartortitsineq, kiffartuussinerit il.il.	3,6	0	-	0	0	0
L	Pisortat aqutsinerat il.il.	40	0,2	-	0	251	0,1
M	Ilinniartitaaneq	356	1,7	0	0	2.080	1,1
N	Peqqissaaviit, paaqqinnittarfii il.il.	893	4,2	2.610	5,7	3.838	2
O	Soqutigisaqaqtigii, nuannaarniartarfii, kulturi il.il.	886	4,2	1.559	3,4	215	0,1
P	Angerlarsimaffiit	223	1,1	1.865	4,1	1.076	0,6
Q	Allat	7.639	36	35.348	77,2	22.274	11,8
R	Nalunaarneqanngitsut	997	4,7	0	0	6.815	3,6

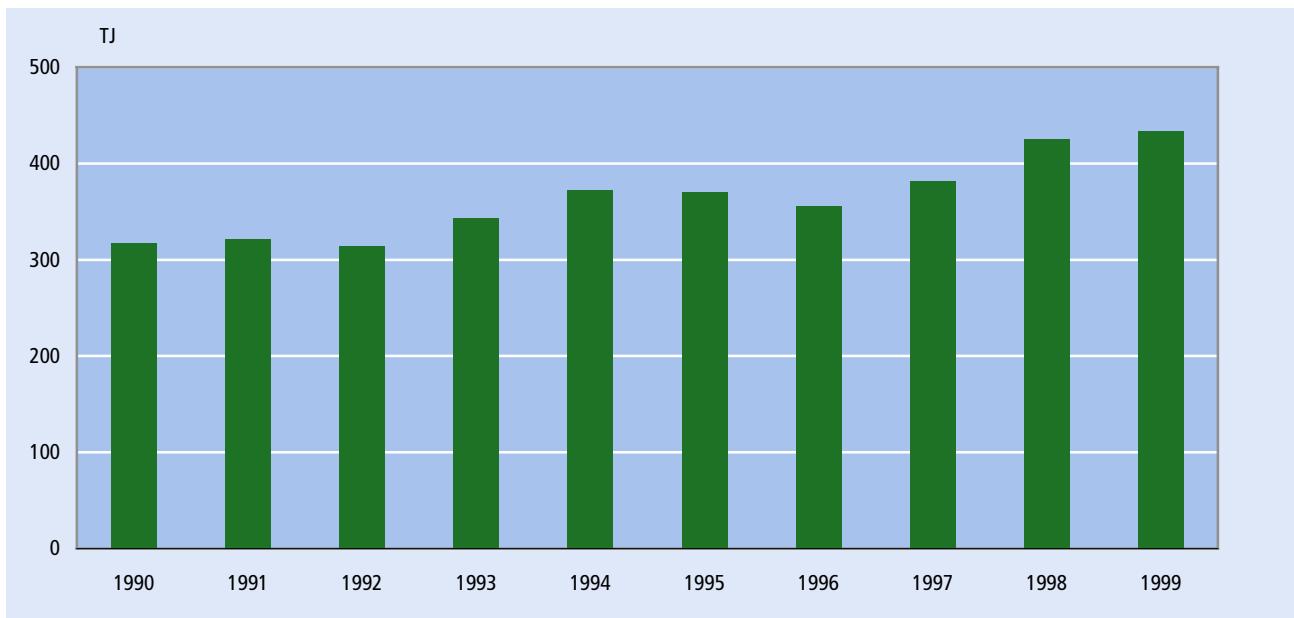
Nass.: Takussutissiaq takussutissiaq 9-mi GWh-itut, GWH-tut aammalu 1000 liiteritut takussusigaavoq.

Titartagaq 11

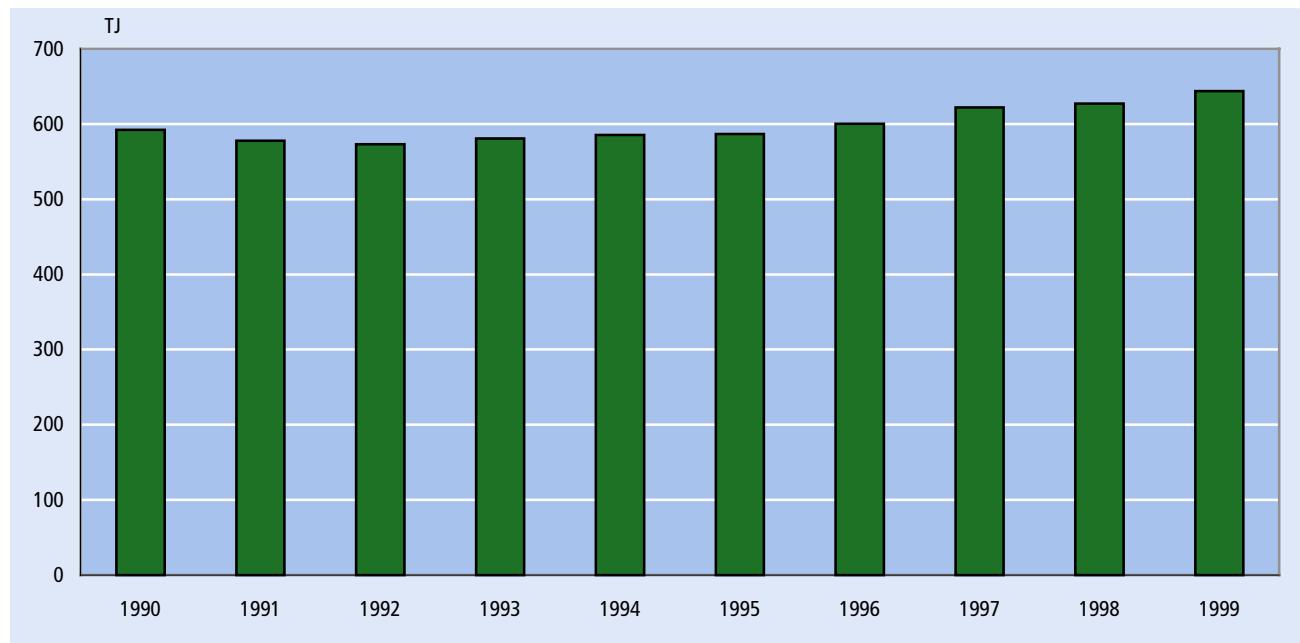
Uulianik imerpalaunik nukissiuutinillu ataavartunik atuisimanerup
agguataarneqarnera (GWh)

Nass.: Titartagaq titartagaq 1-imí TJ-itut takussusigaavoq.

Titartagaq 12**1990-imiit 1999-imut benziinamik atuineq (TJ)**

Nass.: Titartagaq titartagaq 3-mi million liiterinngorlugu naatsorsugaavooq.

Titartagaq 13**1990-imiit 1999-imut illoqarfinni innaallagissamik nioqutissiorneq tamakkiisoq (TJ)**

Nass.: Titartagaq titartagaq 7-immi GWh-inngorlugu naatsorsorneqarpoq.

Ilisarnaatit nassuaataat:

- ... Paassisutissat pigineqangillat
- .. Paassisutissat nalorninartoqarpallaarput inniminartortaqarlutilluunniit
- . Pissutsit taamaannerat pillugu kisitsisit pissarsiarineqarsinnaanngillat
- 0 Ututtuttip atukkap affaanit minnerusoq
- Noor'lu
- * Kisitsit utaqqiisaasoq missingigarluunniit

Saaffigineqarsinnaasoq

Joachim Holten Palvig

E-mail: jhpa@gh.gl

Nukissiuuteqarneq pillugu
kisitsisitigut paassisutissat: 2003:1

ISSN: 1602 5156

14. marts 2003

Naatsorsueqqissartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: 34 50 00 · Fax: 32 29 54
www.statgreen.gl · e-mail: stat@gh.gl

